

Ikt. sz.: EUB-41/7-4/2020.

EUB-3/2020. sz. ülés
(EUB-39/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2020. március 9-én, hétfőn 10 óra 02 perckor
az Országház főemelet 66. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Az elnök napirend előtti tájékoztatója</i>	5
<i>Tájékoztató az Európai Bizottság 2020. évi éves munkaprogramjáról [COM (2020) 37] és az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezéséről [COM (2020) 27]</i>	6
<i>Az elnök felvezetője</i>	6
<i>Zupkó Gábor tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, vélemények</i>	11
<i>Zupkó Gábor reagálása</i>	13
<i>Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves fenntartható növekedési stratégiáról [COM (2019) 650] és a Magyarországra vonatkozó 2020. évi országjelentésről [SWD (2020) 516]</i>	15
<i>Zupkó Gábor tájékoztatója</i>	15
<i>Balogh László tájékoztatója</i>	19
<i>Kérdések, vélemények</i>	23
<i>Balogh László reagálása</i>	23
<i>Zupkó Gábor reagálása</i>	24
<i>Tájékoztató az Európai Unió nyugat-balkáni bővítésének aktuális kérdéseiről Közlemény a csatlakozási folyamat javításáról - hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára [COM (2020) 57]</i>	24
<i>Sinka László tájékoztatója</i>	25
<i>Klein András tájékoztatója</i>	27
<i>Az elnök hozzászólása</i>	28
<i>Az ülés berekesztése</i>	29

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az Európai Bizottság 2020. évi éves munkaprogramjáról [COM (2020) 37] és az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezéséről [COM (2020) 27]

Előterjesztő:

Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtársaság vezetője

2. Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves fenntartható növekedési stratégiáról [COM (2019) 650] és a Magyarországra vonatkozó 2020. évi országjelentésről [SWD (2020) 516]

Előterjesztő:

Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtársaság vezetője

Balogh László, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára

3. Tájékoztató az Európai Unió nyugat-balkáni bővítésének aktuális kérdéseiről
Közlemény a csatlakozási folyamat javításáról - hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára [COM (2020) 57]

Előterjesztő:

Klein András, főosztályvezető, Külgazdasági és Külügyminisztérium

Sinka László, főosztályvezető, Külgazdasági és Külügyminisztérium

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth István (Fidesz) Riz Gábornak (Fidesz)
Juhász Hajnalka (KDNP) dr. Hörcsik Richárdnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtének vezetője
Balogh László helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium)
Sinka László főosztályvezető (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
Klein András főosztályvezető (Külgazdasági és Külügyminisztérium)

Megjelent

Bana Tibor országgyűlési képviselő (független)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 02 perc.)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, a napirendi pont előadóját, köszöntöm a meghívott munkatársakat.

Első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti és a helyettesítési megbízások alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

Második teendőnk a napirendi pontok megállapítása. Képviselőtársaimnak a törvényi előírásoknak megfelelően múlt hétvégén jeleztem a ma tárgyalandó napirendi pontokat. Három napirendi pont megtárgyalását javasoltam, és ezeket most is javaslom. Az első: tájékoztató az Európai Bizottság 2020. évi éves munkaprogramjáról és az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezéséről. A napirendi pont előterjesztője Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtársainak vezetője, nagykövet úr, akit szeretettel köszöntök bizottsági ülésünkön.

A második: tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves fenntartható növekedési jelentésről és a Magyarországra vonatkozó 2020. évi országjelentésről. A napirendi pont előterjesztője szintén Zupkó Gábor nagykövet úr, és tandentársa ebben a tekintetben Balogh László, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára.

Végül a harmadik: tájékoztató az Európai Unió nyugat-balkáni bővítésének aktuális kérdéseiről; közlemény a csatlakozási folyamat javításáról, hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára. A napirendi pont előterjesztői: Klein András fősztályvezető és Sinka László fősztályvezető urak.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy a napirendi pontokkal kapcsolatban van-e valakinek kérdése. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok illet. Akkor szavazásra teszem fel: ki az, aki támogatja a napirendi pontok megtárgyalását. Kérem, most szavazzanak! *(Szavazás.)*

A jegyzőkönyv számára is megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag megszavazta a napirendet.

Az elnök napirend előtti tájékoztatója

Tisztelt Bizottság! Tájékoztatom képviselőtársaimat napirend előtt, hogy Bana Tibor volt alelnökünk független képviselő lett. Bizottsági tagsága ezzel sajnos megszűnt.

Bizottságunk nevében és a magunk nevében is szeretném megköszönni a munkáját, hiszen közel tíz éven keresztül volt tagja az Európai ügyek bizottságának, és az elmúlt hat évben pedig bizottságunk alelnöki tisztét töltötte be.

Bana képviselőtársam nagyon sokszor jött az úgynevezett COSAC-tanácskozásokra, ahol képviselte Magyarországot. Úgyhogy ezúton szeretném megköszönni azt a munkát, amit az ellenzéki padosorokban kifejtettél az európai ügyekben. Én azt kívánom, hogy továbbra is foglalkozzál ezzel a területtel, hiszen ahogy szoktam mondani, az Európai Unió mint olyan, egyenszakma, és aki az Európai ügyek bizottságának munkájában az elmúlt évtizedekben részt vett, az tudja, hogy például egy-egy hozzászólásnál nemcsak a politikai tartalom fontos, hanem maga a szakmai is. Nem a régi szóhasználatban használom ezt a szót, hogy szakmai, tehát önmagában ez is minősíti egy-egy képviselő alkatát és a filozófiáját.

Tisztelt Bizottság! Ezzel bizottságunk létszáma 8 főre csökkent. Várjuk majd a Házbizottság döntését arról, hogy ki lesz Bana alelnök úr helyett az alelnök az ellenzéki padsorokból. Reméljük a legjobbakat!

Mi pedig töretlenül tovább folytatjuk a bizottság ülését. A mai bizottsági ülésre vonatkozóan előzetesen és írásban jelezte távolmaradását Oláh Lajos alelnök úr, Szél Bernadett és Horváth István képviselőtársunk.

Tájékoztató az Európai Bizottság 2020. évi éves munkaprogramjáról [COM (2020) 37] és az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezéséről [COM (2020) 27]

Az elnök felvezetője

Tisztelt Bizottság! Akkor hozzákezdünk az első napirendi pont megtárgyalásához: tájékoztató az Európai Bizottság 2020. évi éves munkaprogramjáról és az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezéséről. Ahogy említettem, a napirendi pont előadója Zupkó Gábor nagykövet úr, akit ezúton is tisztelettel köszöntök, úgy is, mint bizottságunk tiszteletbeli tagját, hiszen az elmúlt évek során nagyon sokszor jött és beszámolt nekünk. Köszönöm az együttműködést, és továbbra is szeretnénk, az új Európai Bizottság megalakulása után is ezt a munkát folytatni.

Az újonnan megalakult Európai Bizottság a zöld és digitális Európát tűzte a zászlajára, amint ezt olvastuk a sajtóban is. Az első napirend keretében a legfontosabb idei várható javaslatokról kérjük nagykövet urat, hogy tájékoztasson bennünket, persze tudva azt, hogy a 7 éves költségvetés elfogadása sajnos csúszik. Ígérték a finn elnökség alatt, hogy december 31-éig ezt tető alá hozzák, de ez nem sikerült – még hála istennek, hogy ezt mondom, hogy nem sikerült. A horvát elnökség is hasonló ígéretet tett, de úgy néz ki, hogy ez is csúszik, bár még itt vagyunk az év elején.

Mindenesetre a horvát elnökség alatt egy nagyszabású konferencia kezdődik Európa jövőjéről. Ez engem egy kicsit emlékeztet a Konvent annak előtti, a csatlakozásunk előtti munkájára, amikor még nem voltunk tagjai az Európai Uniónak, de képviselőink már részt vettek a Konvent munkájában. Így született meg az európai alkotmány helyett a lisszaboni szerződés. Ez is így sikerült!

Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm még egyszer képviselővezető úrnak, hogy elfogadta a meghívásunkat, és hogy folytathatjuk ezt a kialakult dialógust. Kérem, hogy szokásainknak megfelelően egy rövid expozéban ismertesse a napirendi pontot. Utána képviselőtársaimnak lehetősége nyílik a kommentek elmondására, illetve a kérdések feltevésére. Ezeket összegyűjtjük, és visszaadjuk a szót a nagykövet úrnak. Nagykövet úr, tessék parancsolni!

Zupkó Gábor tájékoztatója

ZUPKÓ GÁBOR képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi Képviselője): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Köszönöm szépen a felkérést és a szót. Igen, valóban már ötödik éve ér az a megtiszteltetés, hogy különböző témákban képviselhetem az Európai Bizottság álláspontját itt a bizottság ülésén, és valóban én is már tiszteletbeli tagnak érzem magam. Köszönöm az ismételt meghívást.

A Bizottság munkaprogramjáról fogok szólni, de egy kicsit messzebből kezdem, hogy aztán gyorsan haladjak a mai napig, hiszen nem értékelhető csak egy évben az a folyamat és azok a kihívások, amelyekre az Európai Bizottság 2020-as munkaprogramja válaszolni kíván.

Nagyon röviden hadd menjek vissza 2016 szeptemberére, a pozsonyi deklarációra, amikor Európa vezetői kifejezték az egyesült királysági népszavazás után,

hogy együtt kívánnak maradni, és együtt kívánják megoldani az Európa előtti kihívásokat, mert együtt hatékonyabban és eredményesebben tudnak fellépni például a határok védelme, a migráció kezelése, a belső és külső biztonság erősítése, a gazdasági és társadalmi fejlődés érdekében, és 2017 márciusában Rómában egy részletesebb politikai nyilatkozatot is tettek, kiemelve, hogy együtt kívánnak dolgozni a biztonságos Európa, a fejlődő és fenntartható Európa érdekében, a szociálisan érzékeny Európa érdekében és a globálisan erősebb Európa érdekében. Egy vitát indítottak, melyet Nagyszébenben összegeztek 2019 májusában, ahol - nem akarom megismételni, melyeket tartottak a legfőbb kihívásoknak - az előbb említettekre kívántak hatékony választ adni, és kifejezték azt, hogy Európának a nagy ügyekben kell erősnek és nagynak lennie, itt is aláhúzva a szubszidiaritás jelentőségét, tehát amire helyben lehet választ találni, arra helyben kell választ találni, és kifejezték azt is, hogy mindig a közös megoldás lehetőségét fogják keresni, többek közt az európai életforma védelme érdekében - ezt most azért emelem ki, mert ez a nagyszébeni nyilatkozatban kifejezetten így szerepelt -, az európai demokrácia megerősítése, az európai jogállamiság védelme és megerősítése érdekében, és ez alapján határozták meg a 2019-2024-es időszakra vonatkozó stratégiai menetrendet, az Európai Tanács stratégiai menetrendjét. Az Európai Tanács egyik fontos feladata, hogy a stratégiai irányokat meghatározza Európa számára.

A klímasemleges, zöld, méltányos és szociális Európa megvalósítása, erős és életteli gazdasági bázis kialakítása, a polgárok és a szabadságok védelme, az európai érdekek és értékek előmozdítása globális szinten a fő címszavai az Európai Tanács által meghatározott stratégiai menetrendnek, népszerűbben a méltányos és fenntarthatóbb Európa, a versenyképes Európa, a védelmet nyújtó Európa és befolyásos Európa. Nem nagy meglepetés, hogy a stratégiai irányok meghatározásáért felelős intézmény ezeket határozta meg, ezek köszönnek vissza Ursula von der Leyen politikai iránymutatásában is, és az elnök asszony politikai iránymutatására épül az Európai Bizottság 2020-as munkaprogramja is.

Ez a dokumentum meghatározza, hogy az Európai Bizottság 2020-ban milyen intézkedéseket fog hozni annak érdekében, hogy az európai polgárok, a vállalkozások és a társadalom kézzelfogható előnyöket érzékeljenek. A Bizottság első munkaprogramjának, legalábbis a mandátum első munkaprogramjának legfőbb célkitűzése az, hogy élni tudjunk az egyidejűleg zajló ökológiai és digitális átállás teremtette lehetőségekkel, ahogy ezt elnök úr is említette bevezetőjében. A Bizottság elnöke így nyilatkozott: a Bizottság elkötelezett amellett, hogy választ adjon korunk kihívásaira, így az éghajlatváltozásra, a digitalizációra és a migrációra. Készen állunk ez európai zöld megállapodás megvalósítására, valamint az európai polgárok és a vállalkozások esélyeinek javítására a digitális transzformáció során. Ez a munkaprogram elő fogja segíteni egy ambiciózusabb Unió kialakítását.

A munkaprogramnak a kiemelt szlogenje a méltányos, klímasemleges és digitális átállás beindítása Európában. A Bizottság megkezdte az arra irányuló munkát, hogy az elnök asszony által kitűzött 6 fő cél konkrét kezdeményezések formáját öltse. Ezt követően a kezdeményezések megvitatására és megvalósítására az Európai Parlamenttel és tagállamokkal és más partnerekkel együttműködésben kerül sor. *(Csöbör Katalin megérkezik az ülésre.)*

Most engedjék meg, hogy a hat kiemelt prioritásról szóljak, nem mindegyiket részletezem, de néhány címszóban felhívnom a figyelmet arra, hogy milyen célokat is tűztünk ki, és mire épül a munkaprogram.

Az európai zöld megállapodás. Az első kulcsfontosságú kezdeményezések 2019. decemberi és 2020. januári benyújtását követően a Bizottság javaslatot tett a 2050-re vonatkozó klímasemlegességi célkitűzést tartalmazó európai éghajlat-politikai

jogszabályra. Ez az európai éghajlati paktum összefogja majd mindezeket az erőfeszítéseket, bevonva a régiókat, a helyi közösségeket, a civil társadalmat, az iskolákat, az ipart és a magánszemélyeket. Nem részletezem tovább, természetesen, ha kérdés lesz, szívesen válaszolok rá.

Hadd szóljak néhány szót azért arról, hogy az Unió a glasgow-i COP 26-konferenciát megelőző nemzetközi tárgyalásokban is vezető szerepet fog majd betölteni. A Bizottság a biológiai sokféleség csökkenésének kezelését célzó kezdeményezéseket terjeszt elő, valamint „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia révén támogatni fogja a mezőgazdasági termelőket, hogy fenntartható módon tudjanak jó minőségű, megfizethető és biztonságos élelmiszert kínálni.

A következő politikai cél a digitális korra felkészült Európa. Az új európai adatstratégia lehetővé teszi, hogy Uniónk a lehető legjobban hasznosítsa a nem személyes adatokban rejlő értékeket, mivel az ilyen adatok folyamatosan bővülő és újra felhasználható eszközök a digitális gazdaságban. Ez kiterjed a digitális adatokban rejlő lehetőségek lehető legjobb kihasználására, valamint az európai értékeinket és alapvető jogainkat tiszteletben tartó mesterséges intelligencia fejlesztésére és alkalmazására is.

Az új európai ipari stratégia növelni fogja az ipari és innovációs kapacitásunkat, a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály pedig megerősíti majd a digitális szolgáltatások egységes piacát és hozzá fog járulni a kisebb vállalkozások arra irányuló igényének kielégítéséhez, hogy jogi egyértelműség és egyenlő versenyfeltételek jellemezte körülmények között működhessenek.

A harmadik cél az emberközpontú gazdaság. A Bizottság 2020 januárjában ismertette az erős szociális Európára vonatkozó első elképzeléseit, és lépéseket tesz annak érdekében, hogy az egyidejűleg zajló digitális és éghajlatvédelmi átállás szervesen beépüljön az egyedülálló szociális piacgazdaságunkba, biztosítva, hogy gazdaságunkban a társadalmi méltányosság, a fenntarthatóság és a gazdasági növekedés egyaránt érvényesüljön.

A nemzeti hagyományok tiszteletben tartása mellett a Bizottság javaslatot nyújt be annak érdekében, hogy az uniós munkavállalók garantáltan tisztességes munkabérhez jussanak, valamint egy európai munkanélküliségi viszontbiztosítási rendszerre vonatkozóan.

Természetesen, amit most mondok, az a munkaprogramból következik, ennek egyes elemeire már - hogy mondjam? - lépéseket tett az Európai Bizottság, bizonyos javaslatok már benyújtásra kerültek.

A következő cél Európa globális szerepének erősítése. A Bizottság új stratégiát dolgoz ki az afrikai és nyugat-balkáni szomszédainkkal való együttműködésre, valamint továbbra is szorgalmazza a csatlakozási tárgyalások megkezdését Észak-Macedóniával és Albániával. Ezzel egyidejűleg arra törekszik, hogy a csatlakozási folyamat javítására vonatkozó, többek között a bővítési módszertannal és megerősített beruházási kerettel kapcsolatos javaslatok révén lendületben tartsa a folyamatot, az ezzel kapcsolatos javaslatot az Európai Bizottság megtette.

Ötödik cél az európai életmód előmozdítása. A Bizottság előterjeszti az új migrációs és menekültügyi paktumot, a menekültügyi politika reformjának központi elemét. A Bizottság támogatni fogja a különböző javaslatokat, előterjesztéseket, az európai polgárok egészségének védelmét, és vezető szerepet vállal majd a rák elleni küzdelemben is, amiben önálló javaslattal jelentkezik. Kezdeményezésekkel segíti elő azon beruházások fokozását, amelyek célja az emberi készségek fejlesztése, valamint a digitális és az ökológiai átállásból fakadó kihívásokkal való szembenézés segítése. A Bizottság a biztonsági unióra vonatkozóan is új stratégiát terjeszt elő, amely meghatározza, hogy az Unió mely területeken nyújthat hozzáadott értéket, hogy támogassa a tagállamokat a biztonság garantálásában. Ezek a területek a terrorizmus

és a szervezett bűnözés elleni küzdelemtől a hibridfenyegetések megelőzéséig és felderítéséig, a kiberbiztonság fokozásáig, valamint kritikus infrastruktúráink ellenállóképességének növeléséig is terjednek.

A hatodik cél az európai demokrácia megerősítése. A Bizottság a többi uniós intézménnyel és partnerrel együttműködve elindítja az Európa jövőjéről szóló konferenciát, amely bevonja a polgárokat az uniós fellépések kialakításába. Emellett továbbra is biztosítani fogja a szilárd jogállamisági kultúrát az Unióban.

Azt is megvizsgáljuk majd, hogy a megváltozott demográfiai helyzet miként befolyásolja a foglalkoztatást, a szociális védelmet, a regionális politikát, az egészségügyet, a pénzügyeket, a digitális összeköttetést, a készségeket és az integrációt, és a feltárt jelenségekre különböző - többek között az idősődéssel kapcsolatos - kezdeményezéseink révén reagálunk.

Ha megengedi, elnök úr, ha már ennél a célnél megemlítettem az Európa jövőjéről szóló konferenciát, az erről szóló tájékoztatást ebbe a pontba építve tenném meg. Az Európai Bizottság január végén ismertette elképzeléseit az Európa jövőjéről szóló konferencia megtervezésével kapcsolatban, amely a tervek szerint az Európánapon, 2020. május 9-én veszi kezdetét.

Ezt a projektet Ursula von der Leyen elnök jelentette be politikai iránymutatásában, hogy az európaiak számára nagyobb beleszólást biztosítson az európai tevékenységekbe és működésbe. A konferencia korábbi tapasztalatokra fog építeni, például a civil párbeszédre, de sok új elemet is be fog vezetni, hogy növelje a párbeszéd hatását, és lehetővé tegye az emberek számára Európa jövőbeli fellépésének kialakítását és alakítását. A konferencia nyílt, inkluzív, átlátható és strukturált vitát tesz majd lehetővé, a legkülönbözőbb társadalmi helyzetű polgárokkal.

A Bizottság elkötelezett az eredmények nyomán követése mellett. A Bizottság két párhuzamos munkaterületet javasol. Az egyik középpontjában az uniós prioritások és az Unió célkitűzéseinek meghatározása áll, ezeket már ismertettem, illetve a második terület kifejezetten a demokratikus folyamatokhoz, intézményi kérdésekhez kapcsolódó témákkal foglalkozik majd, például a parlamenti választások páneurópai listáinak kérdésével, esetlegesen a csúcsteljesítmény rendszerrel.

A Bizottság a konferenciát olyan alulról felfelé építkező fórumnak tekinti, amely nemcsak Európa fővárosai számára jelent lehetőséget az uniós kérdések megtárgyalására, hanem az Unió minden települését eléri.

A kezdeményezéshez más uniós intézmények, nemzeti parlamentek, szociális partnerek, regionális és helyi önkormányzatok, valamint civil szervezetek is csatlakozhatnak. A vita átláthatóságát egy többnyelvű online-platform biztosítja, amely támogatja a szélesebb körű részvételt. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy a többi uniós intézménnyel közösen a leghatékonyabb intézkedések révén biztosítsa a polgárok ötleteinek és visszajelzéseinek az uniós szakpolitikai döntéshozatalba való beemelését.

Az Európai Parlament és Tanács szintén azon dolgozik, hogy minél eredményesebben hozzájáruljon ehhez a konferenciához. Az Európai Parlament egy állásfoglalásban már kifejezte azt a szándékát, hogy egy nyílt és átlátható folyamat legyen ez a konferencia, amely szintén inkluzív részvételen alapuló és kiegyensúlyozott megközelítést alkalmaz. Az Európai Tanács is megkezdte az ezzel kapcsolatos álláspontja kialakítását.

A horvát elnökség dolgozik azon, hogy a Tanácsnak is meglegyen a saját álláspontja, hiszen a konferenciát a három intézmény együttesen kívánja beindítani. Ehhez egy közös állásfoglalásra van szükség. Reméljük, ez hamarosan megszülethet, és valóban 2020. május 9-én megkezdődhet ez a folyamat.

Egyébként, ha csak röviden le akarom fordítani, ennek az a lényege, azt gondolom, az elmúlt évek meggyőztek minket arról, hogy miközben, legalábbis a nagy többség, aki ezzel a területtel foglalkozik, meggyőződése az, hogy az Európai Unió már születésénél fogva az európai békét szolgálja, és bár békeprojektként indult, jelentősen hozzájárul a kontinens gazdasági prioritásához is, és a globális környezetben talán az egyetlen eszköz arra, hogy az erősödő versenyben és a jelenlegi jogpolitikai környezetben hatékony érdekérvényesítő legyen, akár politikai és gazdasági tekintetben is az európai kontinens és az európai uniós tagországok számára, sokan úgy érzik a polgárok közül, hogy távol került ez a projekt tőlük. Ennek a konferenciának, mint ahogy az elmúlt években a párbeszédre a polgárokkal kezdeményezésnek is az a célja, hogy közel hozzuk, megélhetővé tudjuk tenni az európai projektet; és ne adottságként tekintsenek az európai polgárok az európai vívmányokra, hanem láthatóvá tegyük azt, hogy ez egy intézményrendszer, egy demokratikus intézményrendszer működtetését teszi szükségessé. És a polgárok érezzék azt, hogy az Európai Unió az övék is, ők maguk is európai uniós polgárok, amiben - demokratikus jogaikon keresztül - részt tudnak venni, a véleményüket meghallgatják és beépítik a döntéshozatalba. Tehát azt gondolom, nagyon fontos és tanulságos is az elmúlt évek során az, hogy nem lehet azt adottságnak venni, hogy az Európai Unió nekünk, akik vele foglalkozunk, meggyőződésünk, hogy rendkívül hasznos mind gazdasági, mind politikai értelemben, de a polgárok számára is közel kell hozni. A legtöbben tudják, hogy a demokratikus jogaikkal tudnak élni; európai döntések, jogszabályok nem szülehetnek az általuk megválasztott demokratikus képviselők szavazatai nélkül, legyen ez a nemzeti kormányok képviselőinek a véleménye a Tanácsban, vagy az általuk megválasztott, a polgárok által megválasztott európai képviselők szavazata. Ezzel együtt az intézményrendszer kicsit távolinak tűnik.

Sokan azt gondolják, hogy például a brexitről szóló népszavazás mögött is az volt, hogy távol került ez a projekt a polgároktól, és azt gondolom, hogy mindannyiunk felelőssége, hogy visszahozzuk, érzékelhetővé tegyük és bevonjuk a polgárokat is az Európai Unió jövőjéről szóló vitába.

Visszatérve megint a munkaprogramra, most már csak röviden. Engedjék meg, hogy kicsit számszerűsítsem is: 43 új szakpolitikai kezdeményezést tett, illetve tesz a Bizottság a munkaterv keretei között, de a célokat és a fontos stratégiai célokat áttekintve az azzal nem összeegyeztethető javaslatokat visszavonja, tehát 34-et von vissza. És van 126 olyan folyamatban lévő előterjesztés, amit fenntart. Ezekből egyébként 56 a 7 éves költségvetési kerethez kapcsolódik. Tehát nagy számnak tekintjük, de tudjuk, hogy a 7 éves költségvetés nemcsak egy darab, hanem ebből aztán következik nagyon sok jogszabályalkotási aktus, ami a programok végrehajthatóságát teszi majd lehetővé. És 44 javaslatot tesz, ami kifejezetten egyszerűsíteni kívánja a különböző előírásokat és jogszabályokat.

Fontos elv a munkaterven belül az „egy be, egy ki”, tehát ahol például a kis- és középvállalkozások számára bármilyen javaslat valamilyen új adminisztratív kötelezettséget írna elő, legalább annyival csökkenteni kell a meglévőket, tehát nem lehet folyamatosan egy-egy szektor számára növelni például az adminisztratív kötelezettségek számát.

A Bizottság munkaprogramjának kidolgozása során és annak benyújtása előtt szorosan együttműködött az Európai Parlamenttel, a tagállamokkal és a tanácsadó bizottságokkal, és a Bizottság továbbra is csapatmunkát végezve a többi intézménnyel, az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, egyeztetéseket kezd a közös prioritások listájának összeállítása ügyében, amely tekintetében a társjogalkotók egyetértenek a gyors fellépést illetően.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a figyelmüket. Így próbáltam összefoglalni a munkaprogramot, ami természetesen sokkal hosszabb, de azt gondolom, hogy az időnk viszont véges. Köszönöm a figyelmüket.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönjük szépen nagykövet úrnak a rövid, összefogott és lényegre törő beszámolóját.

A vitát megnyitom. Akinek kérdése, véleménye van, kérem, most mondja el! *(Jelzésre:)* Úgy látom, Tessely alelnök úr, kíván szólni. Tessék parancsolni!

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a lehetőséget. Néhány rövid kérdést szeretnék csak feltenni.

Nagykövet úr is jelezte ezt a zöld Európa irányába vezető éghajlati paktumot, amely 2050-re egy klímasemleges Európában gondolkodik. Itt egy kicsit párhuzamot érzek a migrációs politikában hozott egymást követő döntésekkel, mert itt volt egy 2030-as klímacél. Én arra szeretnék rákérdezni, hogy annak a teljesülése milyen irányba mutatott. Tehát megalapozta-e az elmúlt évek teljesítménye azt, hogy a 2030-as célokat jóval markánsabban felülírva egy 2050-es teljes klímasemlegességet célozzunk meg? Tehát tulajdonképpen jelen pillanatban hogyan állunk ezzel a kérdéssel? Ez lett volna az első kérdésem.

A másik az európai életforma védelme, illetve a demokrácia megerősítése. Egy kérdésben elég erőteljesen összekapcsolódik megítélésem szerint ez, az európai polgári kezdeményezések tekintetében. A közelmúltban volt egy sikeres aláírásgyűjtés egy számunkra fontos témában, ott a hét európai tagállamban több mint egymillió aláírás gyűlt össze. Szeretném kérdezni, hogy ezzel jelen pillanatban mi a helyzet, tehát mi történt azóta, hogy sikeres volt ez a kezdeményezés, már csak a demokrácia erősítése tekintetében. Ez azért is érdekes lehet, mert most is folyik egy ilyen a nemzeti régiókkal kapcsolatosan. Sajnos többször hallom ezt, és nehéz is válaszolni rá, hogy igen, most ismét aláírást gyűjtünk, de az előzővel sem látjuk, hogy pontosan mi is történt.

Az Európa jövőjéről szóló konferencia kapcsán lenne egy rövid kérdésem, bár az lehet, hogy erőteljesen szubjektív. A Bizottság mit vár, milyen irányok megerősödését várja? Vagy esetleg milyen új elképzeléseket? Gondolom, nem teljesen esetleges a konferencia, vélhetően annak a megszervezése is már mutathatja azt, hogy milyen irányok várhatóak az Európa jövőjéről szóló vitával kapcsolatosan. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más képviselőtársamat nem látom, hogy szólna. Tisztelt Nagykövet Úr! Bizottságunk és a Magyar Országgyűlés is nagy elvárásokkal tekint az Európa jövőjéről szóló konferenciára. Ahogy említettem felvezetőmben, ez engem emlékeztet még a tagságunk előtti nagy konferenciára - ezt is lehet így nevezni -, ahol, azt is mondhatnám, hogy vajúdtak a hegyek, de egér született, vagyis azt gondoltuk, hogy sikerül egy európai alkotmányt megteremtteni, létrehozni, azonban ebből lett a Lisszaboni Szerződés.

Óriási erőfeszítéseket tettek a nemzeti parlamentek, és akkor is elég nagy vita alakult ki, ami nyilván konkrétan egy alkotmányról szólt, mégis Európa jövőjét határozta meg. Azóta jó pár év eltelt, és ott vagyunk, ahol vagyunk, mégis új kihívásoknak kell eleget tenni, és bizakodással tekintünk az új Bizottság elnök asszonya által mondottak felé, hogy ez a konferencia szeretne választ adni azokra a kihívásokra, amiket előbb vagy utóbb meg kell oldani az Európai Uniónak. Ez az egyik munkaterület, ami központjában az uniós prioritások és az Unió célkitűzéseinek a meghatározása áll, itt felsorolván az éghajlatváltozástól kezdve az európai digitális átalakuláson át az európai értékek előmozdításáig, ezek mind-mind rendkívül fontos

kérdések, mert ha ezekre a kihívásokra nem tudunk testületileg, úgymond intézményesen választ adni, akkor Európa lemarad abban a versenyben, amit jelenleg is folytatunk egyrészt az Amerikai Egyesült Államokkal, másrészt Kínával, Oroszországgal szemben. Nagyon lényeges, hogy az irányelveket meg tudjuk határozni, és ha ebben nem tud Európa egységet felmutatni, akkor tényleg nem nagy jövő előtt állunk.

Itt egyetlenegy olyan töréspontra gondolok, ami már az elmúlt évtizedekben kirajzolódott, és ami éppen a 2004-es csatlakozásunkkor lett kihirdetve, hogy betemetjük a régi árkokat, vagyis a kelet és a nyugat közötti szakadásokat, repedéseket betömjük, különösen a régi és az új tagállamok tekintetében. Úgy látom, hogy az elmúlt időszakban ezek az árkok - sokszor nevezzük lövészároknak - nemhogy betemetődtek volna, hanem még inkább mélyültek. Nem tudott sem a Barroso-, sem a Juncker-bizottság megfelelő válaszokat adni arra, hogy hogyan lehet Európa egységét még jobban megteremteni. Tehát ez a félelmem megvan, például az európai hétéves költségvetés vitájában is ez nagyon szépen előjött, a kirakatba ezt nem teszik ki, de a háttérben, a vitában ott áll az a faramuci helyzet, hogy az alapító tagországok közül is, akik tényleg gazdag tagországok, még több pénzt kapjanak, mint az újonnan csatlakozott országok. Ha ezt nem sikerül megoldani, akkor bizony tovább repedhet az Európai Unió. És mi, volt kelet-európai országok, igazán tudjuk, hogy ez mit jelent. Éppen ezért nagy elvárásokkal tekintünk a konferencia elé azáltal is, hogy ez nemcsak egy alkalomra szól, hanem kétéves menet, és ezalatt talán sikerül valamifajta összhangot kialakítani. Európa egysége kulcskérdés ebben a globális versenyben.

Itt van egy másik kulcsszó, a demokratikus deficit - ahogy szakmailag meg szoktuk állapítani -, ami az intézmények és a tagországok polgárai között fennáll. Azt láttuk, hogy ezt a deficitet nem sikerül csökkenteni. Miért mondom ezt? Nagykövet úr nagyon jól ráérezett erre, hogy az egyik negatív példája volt sajnos a brexit, ami kifejezte azt, hogy talán a brit polgárok valóban eltávolodtak vagy az intézmények távolodtak el az európai polgároktól, pontosabban a brit választópolgároktól. Tehát ez egy figyelmeztető jel. Éppen ezért a legutóbbi, a januári zágrábi COSAC-ülésen én javasoltam azt, hogy az egyik munkacsoport foglalkozzon a brexit által kialakult helyzettel, illetve annak az okaival, mert az nem a népszavazásnál kezdődött, hanem ezek a repedések már korábban megjelentek. Teszem mindezt azért, hogy nehogy egy dominóelv induljon el, és jó néhány tagállam azt mondja, hogy köszönjük szépen, kint mégiscsak jobb, lásd a brit példa. Tehát valóban fontos lenne a tagországok politikusai számára pontosan föltárni, hogy kinek a hibájából és miért történt a brexit, és mi milyen konzekvenciákkal kell hogy számoljunk.

Azt látjuk, hogy a demokratikusdeficit-eljárásban úgy a Barroso-, mint a Juncker-bizottságnak nem sikerült megoldást hozni, már csak azért sem, mert gondolok például a sárga lapos eljárásra; nem egy európai bizottsági kezdeményezésre összegyűjtöttük a szükséges szavazatokat, letettük a voksunkat, letettük bizonyos nemzeti parlamentek azt, hogy a szubszidiaritás miért sérülne. Mi történt? Semmi. A Bizottság ugyanúgy letette az asztalra, visszadobta, nem volt hajlandó változtatni rajta, gondolok itt a Barroso-bizottságra, de a Juncker-bizottság is ebben jeleskedett. Tehát, ha ez így megy tovább, akkor nem sok értelme van ennek a vitának. Talán látszik az alagút vége azáltal is, hogy az elnök asszony különös hangsúlyt fektetett arra, hogy a regionális és a nemzeti parlamentek szereplőinek fontos szerepet kell játszaniuk a konferencián, ösztönözni kell őket a konferenciához kapcsolódó események megtartására. Ezért nekem személy szerint is nagy az elvárásom abban, hogy hátha végre Brüsszel hangja eljut a választópolgárokhoz, hogy vizaví, visszafelé is meghallja Brüsszel a választópolgárok hangját.

Éppen ezért jeleztem a zágrábi COSAC-ülésem, hogy a folyamat demokratikus legitimitásának az erősítése csak és kizárólag a nemzeti parlamentek megfelelő arányú bevonásával biztosítható, tehát ebben egyetértünk, csak a kérdés az, hogy hogyan, mennyire fogják figyelembe venni a nemzeti parlamentek véleményét például a törvényalkotás menetében, a határidők megszabásában és a többi.

Hiszen van egy nagyon fontos alapállásunk, hogy Európa jövőjéről, azaz a mi jövőnkéről ne nélkülünk döntsenek. Tehát mi nem az étlapon szeretnénk lenni, hanem az asztal mellett ülni, és nézni, hogy mi az étlap, mi határozzuk meg, hogy miről szóljon Európa jövője. És ezért fontos az, hogy nyilván a Bizottság ne csak az Európai Parlament hangját hallgassa meg, hanem a direkt választott nemzeti parlamentek tagjainak a hangját is, ami jól képviseli vagy jellemzi azt a magatartást, ami Európa irányából kialakult az európai kontinensen.

Ezért kérdezem, hogy miként tudnak majd az intézmények a konferencia kapcsán együttműködni, tehát jelesül ott lesz a konferencián a Bizottság, mint amelyik vezeti a konferenciát. Nyilván az Európai Tanácsból is ott lesznek, az Európai Parlamentből is ott lesznek, és például a különböző regionális parlamentek képviselői is. És természetesen a nemzeti parlamentekből is, ha jól tudom, két-két képviselő vehet részt.

Tehát jelentem, az Európai ügyek bizottsága által a Magyar Országgyűlés is készül erre a konferenciára. Mi hallatni fogjuk a hangunkat, ugyanúgy, mint az elmúlt tíz esztendőben a COSAC bizonyos konferenciáin, ami lehet, hogy sokaknak nem fog tetszeni. Mindenesetre nekünk az a szerepünk, hogy a magyar nemzeti érdekek jelenjenek meg ezen a palettán.

Tisztelt Nagykövet Úr! Több kérdés nem lévén, akkor visszaadom a szót nagykövet úrnak. Tessék parancsolni!

Zupkó Gábor reagálása

ZUPKÓ GÁBOR képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi Képviselője): Köszönöm szépen. Köszönöm, elnök úr. Mindegyik kérdés kapcsán az a dilemma, hogy még egy külön meghallgatást is lehetne róluk tartani és egy külön előterjesztést tenni, ezért próbálok úgy válaszolni, hogy az időkeretbe azért beleférjünk.

Valóban, a klímasemlegesség megteremtése, a zöld irányvonal az első a politikai iránymutatások között, és az egyik legnagyobb kihívás. Az időkeret miatt igazán csak röviden. Azt gondolom, mindannyian tudjuk, hogy a környezet szennyezettségének a mértéke jelenleg is rendkívül súlyos egészségkárosodást okoz, de hogyha a közeljövő kihívásait tekintjük, azt a kérdést kell feltennünk, hogy élhető lesz-e a környezetünk, élhető lesz-e a kontinensünk.

A 2030-as célkitűzéseket változó mértékben teljesítik a tagországok. Magyarország, azt gondolom - az országjelentés is kitér erre -, a szám szerinti célkitűzéseket teljesíti. Vannak olyan területek, ahol lehet tovább erősíteni az erőfeszítéseket, az országjelentésben erre külön kitérünk. Ma nem az a kérdés, hogy egyes országok külön-külön mennyiben teljesítik ezt, hanem az a kérdés, hogy élhető lesz-e környezetünk. Ennek megfelelően azt gondoltuk, és az Európai Bizottság azt gondolta, hogy a célkitűzésnél nem azt kell figyelembe venni, hogy egyes tagországok esetleg elmaradtak az egyes időarányos célok teljesítésétől, hanem azt, hogy végre hatékonyan és egyértelműen kiálljunk egy cél mellett, ami teljesült. Hogy hogyan fogunk oda eljutni, ez a jelennek és a közeljövőnek a kérdése.

Az Európai Bizottság megtette az előterjesztését több területen is, többek között ennek a finanszírozására, hiszen az átállás érint minden területet. Itt nem egy úgynevezett zöld szakpolitikáról van szó, hanem egy olyan előterjesztésről, ami minden szakterületet érint: ipari technológiákat, közlekedési megoldásokat, épületeknek a

szigetelését, építési technológiákat, és sorolhatnám minden területen, hogy ha meg tudjuk valósítani a klímasemleges zöld megközelítést, akkor tudunk megfelelni ezeknek az elvárásoknak, és akkor tudjuk megteremteni a klímasemleges kontinentst.

Ez különböző mértékben érint egy-egy országot. Van olyan ország, amelyik praktikusán szénre építette az energielőállítását, az energiatermelését. Nyilvánvaló, ha évtizedek alatt így alakult ki az energiamix egy-egy országban, jogosan várja, hogy segítséget kapjon ahhoz, hogy a technológiai átállás megtörténjen. Erre is tettünk előterjesztést.

Tehát a kérdés valóban fontos, hogy ki hol tart, és ebben visszajelzéseket is ad az Európai Bizottság praktikusán, rendszeresen, de legalább évente. De nagyon fontosnak tartom, hogy van egy konszenzus, a tagországok részéről is megvan az elkötelezettség, hogy klímasemlegessé tesszük Európát. Reméljük, hogy ezt az ambíciót követi majd a 7 éves költségvetési keret jóváhagyása is, hiszen ha erős Európát, hatékonyan fellépő Európát akarunk, amelyik a határozott politikai elkötelezettségek mellett olyan költségvetési háttérrel is ad ezen elképzelés megvalósításához, ami a reális célok anyagilag is megfinanszírozott programjait is jelenti. Röviden ennyit erről a kérdéstről.

A Minority SafePackkel kapcsolatban csak röviden. Január 10-én nyújtották be ezt a szervezők. Korábban összegyűlt ez az 1 milliónál több aláírás, de a benyújtás csak január 10-én történt meg. Hogy csak vagy nem csak, akkor történt meg.

A következő lépésekről annyit, hogy az Európai Bizottság fogadta személyes találkozóan az előterjesztőket. Az eljárásnak megfelelően a Bizottságnak fél éve van válaszolni a kezdeményezésre, és utána ebben az állásfoglalásban kifejezni, hogy kíván-e jogalkotási javaslatot benyújtani. Tehát most gyakorlatilag a kezdeményezés elemzése folyik.

Volt egyébként egy tagállam részéről még tavaly ősszel egy európai bírósági megkeresés, hogy ez így befogadható-e. A Bíróság kifejezte, hogy tanulmányozásra befogadható. Tehát most folyik az előterjesztés tanulmányozása. A menetrendnek megfelelően folyik az előterjesztés kezelése az Európai Bizottságon belül, és egyetértünk azzal, hogy az európai demokrácia megteremtésének egy fontos eleme az, hogy a polgárok közvetlenül is fordulhassanak szakpolitikai kezdeményezésekkel a Bizottsághoz.

Köszönöm elnök úrnak és képviselő úrnak is a konferenciával kapcsolatos kérdéseit. Ezekre most nagyon röviden válaszolnék, hiszen még az intézmények közötti megállapodás nem véglegesedett a konferencia minden részletével kapcsolatban. Amit elnök úr mondott, én azt mondom, egyetértünk, lehet, hogy árnyalataiban másképp fogalmaztam volna meg, de összességében azt gondolom, hogy rendkívül fontos eleme az európai intézményi működésnek, hogy ez demokratikus keretekben történik.

Fontos az, hogy ennek a demokratikus keretnek a részei legyenek nemcsak az európai intézmények, hanem a nemzeti intézmények, és maguk a polgárok is részesei lehessenek ennek az intézményrendszernek. Ennek rendkívül fontos eleme a dialógus, hiszen az európai demokráciában a párbeszéd egymás megértésére, a dialógusra épül. Ezt kívánja megteremteni ez a konferencia is, ami nemcsak egy esemény, mert a konferenciát mindig úgy képzeljük el, hogy fontos és jól felkészült szakemberek összegyűlnek egy hatalmas teremben, és ott megvitatják a dolgokat. Ez nemcsak egy ilyen konferencia szeretne lenni, hanem ahogy említettem már, az EU Bizottság elnökének előterjesztése eljut minden településre, tehát sok kis elemből épül fel egy közös állásponttal, aminek a végén valóban lesz egy formális konferencia is. De a lényege egyébként ott van, hogy eljusson minden polgárhoz, vagy legalábbis a legtöbbször, és gyakorlatilag folytatódjon az a kezdeményezés, ami talán már a párbeszéd a polgárokkal eseménysorozaton keresztül is megmutatta azt, hogy van

értelme eljutni a különböző európai településekre, városokba, és akár falvakba is. Én magam is járom az országot, minden hónapban legalább egyszer részt veszek egy ilyen párbeszédben, ahol találkozom vállalkozókkal, nyugdíjasklubokkal, egyetemistákkal, iskolásokkal, és Európáról beszélünk helyi vezetőkkel, önkormányzati képviselőkkel, civil szervezetekkel. Rendkívül fontos, hogy ők mindannyian érezhessék azt, hogy tudnak hozzászólni Európa kihívásaihoz, el tudják mondani a véleményüket, és a konferencia ennek ad formális kereteket, hogy ezek a vélemények el is jussanak a döntéshozókhoz. Ezt kérem is, és meg is köszönöm előre, ha az Országgyűlés, illetve a bizottság is támogatja majd ezt a kezdeményezést. Maguk a képviselők is aktívan részt vesznek ebben a párbeszédben, hiszen ahogy maga a végeredmény sem az európai intézményeknek a feladata önmagában, ezért nem is csak az európai képviselőknek vagy tisztviselőknek a feladata ennek az irányítása, illetve az ebben való részvétel. Dióhéjban ennyi. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen nagykövet úrnak a válaszokat. Természetesen majd elvárjuk még a következő ülések egyikére is, hiszen, ahogy Freddie Mercury klasszikus mondta: the show must go on, tehát a történet folytatódik, úgyhogy hamarosan majd találkozunk nagykövet úrral.

Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves fenntartható növekedési stratégiáról [COM (2019) 650] és a Magyarországra vonatkozó 2020. évi országjelentésről [SWD (2020) 516]

Tisztelt Bizottság! Rátérünk a 2. napirendi pontra. Kérem a munkatársaimat, hogy a Pénzügyminisztérium munkatársait szólítsák be. *(A Pénzügyminisztérium munkatársai belépnek az ülésterembe.)* Államtitkár úr, tessék beljebb fáradni, azonnal folytatjuk a 2. napirendi ponttal a munkánkat.

Tisztelt Bizottság! A 2. napirendi pontunk következik: tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves fenntartható növekedési stratégiáról és a Magyarországra vonatkozó 2020. évi országjelentésről. A napirendi pont előterjesztője - ahogy az előző napirendi pont előterjesztője is - Zupkó Gábor nagykövet úr, és köszöntöm Balogh László helyettes államtitkár urat a Pénzügyminisztérium részéről, aki szintén bizottságunk tiszteletbeli tagja.

Tisztelt Bizottság! Szokásunkhoz híven idén is napirendre tűzzük az európai szemeszter egyes állomásait. Az Európai Bizottság immár tíz éve ad ki a tagállamokkal és a várható gazdasági helyzettel kapcsolatos közleményeket. Nagy örömmre szolgál, hogy a Magyarországról szóló országjelentés ezúttal már egyértelműen kiemeli és elismeri a már több éve tartó, magas szintű gazdasági teljesítményt.

Tehát ahogy ilyenkor már megszokhattuk, ismét Zupkó Gábor nagykövet úr és Balogh László helyettes államtitkár úr fogja ismertetni az európai szemeszterre vonatkozó bizottsági és kormányzati álláspontot. Kérem, hogy mindezt röviden tegyék meg, mintegy kiegészítvén az írásban küldött anyagokat.

Kérem először nagykövet urat, utána pedig államtitkár urat. Tessék parancsolni!

Zupkó Gábor tájékoztatója

ZUPKÓ GÁBOR képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi Képviselője): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a szót. Az előző napirendi pontot azzal kezdtük, hogy már öt éve járok ide, most már mondhatom, hogy ötödik éve járunk ide államtitkár úrral együtt ebben a témában, s valóban tíz éve készít ilyen jelentéseket az Európai Bizottság. Nem véletlenül tíz éve. Az európai intézmények, a tagországok akkor gondolták úgy, hogy a gazdasági világválság után nem ártana, ha kialakulna egyfajta európai szintű gazdasági kormányzás és koordináció.

Tíz év - ez már történelmi lépték. Anekdotikusan el szeretném mondani, hogy nagyon vigyázni kell egyetemi előadásoknál is, amikor elmondja az ember, hogy ugye, emlékeznek a gazdasági világválságra, és aztán belegondol, hogy ott ülnek 20 évesek, és nem emlékeznek rá, hogy 2008-ban és 2009-ben mi történt, és el kell mesélni nekik, hogy mi történt. A jelenlévők között is vannak ifjabbak. Tehát volt egy nagy gazdasági világválság 2008-2009-ben, ezért úgy gondolták az európai intézmények, hogy helyes, ha a gazdasági kormányzásban egy ilyen szemeszterfolyamat megindul.

A szemeszterfolyamatnak több terméke is van, az egyik az országjelentés, amelyikben a gazdasági kormányzáshoz kapcsolódó, különböző szakpolitikákat, a gazdasági folyamatokat és a gazdasági kormányzást befolyásoló szakpolitikákat elemzi az Európai Bizottság. Ez egy folyamat, már a következő el is kezdődött, tehát ez nem olyan, hogy egyszer véget ér, és utána abbamarad, hiszen az Európai Bizottság különböző szakpolitikai főigazgatóságai folyamatosan elemzik az egyes tagországi folyamatokat, és az országjelentés sem csak az Európai Bizottság különböző főigazgatóságainál készül, hanem egy párbeszédnek az eredménye. Az Európai Bizottság szakértői meglátogatják a tagországi minisztériumokat, és nemcsak minisztériumokat, hanem szakértőket, egyetemeket, civil szervezeteket is, hogy információt gyűjtsenek, sőt két kiváló kolléga - az egyik mellettem ül - a képviselőten van folyamatosan, és ezzel az európai szemeszterrel foglalkozik, részese annak az országcsoportnak, amelyik az Európai Bizottságban ezt a területet minden tagországban figyelemmel kíséri.

A folyamatnak tehát része a dialógus, a párbeszéd, a tervezet elkerül véleményezésre a tagországi hatóságokhoz, Magyarországon a Pénzügyminisztérium koordinálja ezt a folyamatot. Ez kicsit belső információ, de természetesen meghatározza a folyamatnak a minőségét - legalábbis azok számára, akik részt vesznek benne -, hogy mennyire őszinte, mély, mennyire kollegiális ez az együttműködés. Bátorkodom azt mondani, hogy az előző évekhez képest javult az atmoszférája és a kollegialitása ennek az együttműködésnek, és azt gondolom, ez javította talán az országjelentés egyes fejezeteinek a mélységét és talán a minőségét is. Ebben szeretném megköszönni államtitkár úrnak, aki jelen esetben képviseli a magyar hatóságokat, hogy hozzájárult ennek az együttműködésnek a mélyítéséhez és a kollegialitás erősítéséhez.

A jelentésről és a hozzá kapcsolódó dokumentumokról. Először az éves fenntartható növekedési stratégiáról. December közepén indult az európai szemeszter új ciklusa, aminek elsődleges célja a zöld és emberközpontú gazdaság megteremtése. Ennek keretében került publikálásra az éves fenntartható növekedési stratégia. Ez a dokumentum korábban az éves növekedési jelentés címet viselte. A megnevezés változása jelzi a tartalom változását is. Itt most nyugodtan visszatalhatnék az előző napirendi pontunkra, a munkaprogramra, illetve a főbb politikai célokra, amelyeket az Európai Bizottság kitűzött.

A stratégia célja, hogy Európa továbbra is a világ legfejlettebb jóléti rendszereinek adjon otthont, az első klímaselemes kontinenssé váljon, továbbá innovációtól és versenyképes vállalkozó szellemtől pezsgő központ legyen. A fenntartható növekedési stratégia tágabb értelemben elő fogja segíteni, hogy az Unió és tagállamai megvalósítsák az ENSZ fenntartható fejlődési céljait, melyeket a Bizottság most először integrál az európai szemeszterbe. A stratégia négy egymással összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő szempontot vesz figyelembe a hosszú távú kihívások kezeléshez. E négy szempont a következő: környezeti fenntarthatóság, termelékenységnövekedés, méltányosság és makrogazdasági stabilitás. A zöld- és emberközpontú gazdaság kialakításához a tagállamok strukturális reformjainak, foglalkoztatáspolitikáinak, valamint beruházási és felelős költségvetési politikáinak e szempontokon kell alapulnia.

A szemeszterfolyamat része egyébként a gazdasági előrejelzés is, ami, azt gondolom, több mint számháború, mert sokan sok előrejelzést hasonlítanak össze időtávokban is. Itt most csak röviden említeném a Bizottság előrejelzését, amely a gazdasági növekedés tekintetében és Magyarországra vonatkozóan 2020-ban 3,2 százalék, 2021-ben 2,8 százalék. A következő 7 évre vonatkozóan 3,5 százalékos átlagos növekedést jelez előre.

Azt gondolom, ha egyébként az európai tagországokat tekintjük, ez az egyik legjobb, és ha szabad ilyet említenem, a korábbiakhoz képest sokkal közelebb áll a tagország saját előrejelzéseéhez, ami azt jelenti, hogy ilyen tekintetben is van egyfajta szakpolitikai konvergencia.

És most áttérve magának az országjelentésnek a szövegére. Magyarország erőteljes gazdasági növekedése értékes lehetőséget kínál arra, hogy az ország jelentős strukturális és intézményi reformokat hajtson végre a fenntartható és hosszú távú növekedés érdekében. Az elmúlt években Magyarországon erőteljesen bővült a gazdaság, a GDP-növekedési ráta a legmagasabbak között volt az Unióban. A foglalkoztatási ráta szintén gyorsan emelkedett. Az ország jövőbeli gazdasági fejlődése attól függ, hogy a gazdaság képes lesz-e növelni a termelékenységét, amihez az alacsony munkaerőköltségeken alapuló modelltől a fejlett termékeket előállító tudásalapú, fenntartható gazdaságra való áttérésre van szükség.

Az erőforrások optimális elosztásának biztosításához strukturális és intézményi reformokra is szükség lehet. A jelenlegi jó gazdasági környezet lehetőséget teremt a legfőbb gazdasági kihívások kezelésére, különösen ami a munkaképes korú népesség szűkülését, az alacsony termelékenységnövekedést, a növekvő egyenlőtlenségeket és a természeti erőforrások felhasználásának jelenlegi, viszonylag alacsony hatékonyságát illeti.

A magyar gazdaság továbbra is erőteljesen növekszik. Miután a gazdaság kilábalta a pénzügyi válságból, a gazdaság átlagos növekedési üteme 2014 óta meghaladta a 4 százalékot. 2019-ben a gazdaság ellenállt a nemzetközi gazdaság lassulásának, részben a támogató makrogazdasági politikáknak köszönhetően.

A munkaerő iránti erős kereslet tovább növelte a foglalkoztatást, miközben a bérek továbbra is gyorsan emelkedtek a munkaerőhiány és a jelentős minimálbér-emelések következtében. A kedvező munkaerőpiaci folyamatok hozzájárultak az életkörülmények javulásához és a szegénység csökkenéséhez. A beruházások rekordszintet értek el a kedvező gazdasági kilátásoknak, a vonzó finanszírozási feltételeknek, a támogató fiskális politikának, valamint az uniós források jelentős beáramlásának köszönhetően is.

A gazdasági bővülés azonban elérheti a korlátait. A gazdasági növekedés eddig a munkavállalók létszámának dinamikus növelésén alapult, miközben az egy munkavállalóra jutó kibocsátás csak szerény mértékben nőtt. Mivel a munkaerőpiac a teljes foglalkoztatottsághoz közelít, a munkahelyteremtés az elkövetkezendő években csak korlátozottan járulhat hozzá a kibocsátás növekedéséhez. A termelékenységet fokozó beruházások és az innováció egyik fő akadály a rendelkezésre álló szakképzett munkaerőhiány.

És most az általánosságban kedvező kép mellett néhány olyan területre szeretném felhívni a figyelmet, ahol a további javulás, fejlesztés hozzájárulhat az említett kihívások kezeléséhez.

A kutatásra, az innovációra, az infrastruktúrára és a készségekre irányuló beruházások fokozása elengedhetetlen a termelékenység növeléséhez és a társadalom egésze számára előnyöket hozó hosszú távú növekedés javításához. Az állami és magánberuházások GDP-hez viszonyított aránya magas, de összetétele miatt nem járul hozzá eléggé a termelékenység növekedéséhez. A mérsékelt innovációs teljesítmény

javítása érdekében erősíteni kell a kutatási és innovációs kapacitásokat. A területi egyenlőtlenségek a hátrányos helyzetű térségekben enyhíthetők lennének az infrastruktúra és a közszolgáltatások javításával.

Magyarországon a jövőbeli gazdasági növekedés fellendítése érdekében elengedhetetlen a készségekbe, az oktatásba és a képzésbe történő beruházás.

További fontos beruházási területnek számít a gyermekgondozás, az egészségügyi ellátás és a társadalmi befogadás. A gazdaság környezetbaráttá tételéhez az energiahatékonyság, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenállóképesség és a hulladék-újrafeldolgozás terén van szükség beruházásokra.

A közelmúltbeli javulás ellenére az egy munkavállalóra jutó gazdasági teljesítmény avagy kibocsátás az alacsonyabbak közé tartozik az Unióban. A belföldi vállalatok főként csekély helyi hozzáadott értéket képviselő összeszerelési tevékenységei járulnak hozzá a nemzetközi termelési láncokhoz. Ez a fajta szakosodás abból ered, hogy a magyar gazdaság innovációs teljesítménye még visszafogott, a kutatásra, a fejlesztésre és az innovációra fordított kiadások növekedése ellenére is. Tehát a növekedés megindult.

Az innováció egyik fő akadály a magasan képzett munkavállalók hiánya. A kutatók és a vállalkozások közötti együttműködés nem elég erős, ami akadályozza a külföldről érkező és a kisebb hazai vállalkozások felé irányuló tudásátadást.

A termelékenységet fokozó digitális technológiák alkalmazási szintje Magyarországon az alacsonyabbak közé tartozik az Unióban, és elterjedését a digitális készségek hiánya is akadályozza.

Néhány területet szeretnék még megemlíteni. Az elmúlt években javult az általános szegénységi helyzet, de maradtak kihívások a területen. Növekednek a jövedelmi egyenlőtlenségek. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférést szintén egyenlőtlenség jellemzi, a hátrányos életkörülmények között élők aránya pedig a magasabbak közé tartozik az Unióban, és különösen magas a több gyermeket nevelő családok és a romák körében.

A szegénység és a társadalmi kirekesztés az ország bizonyos területein koncentrálnak. A szociális védőháló kulcsfontosságú elemei meggyengültek az elmúlt években. A szociális lakhatási lehetőségek alacsony és zsugorodó kínálata nagyobb kihívást jelent a lakóingatlanok gyorsan növekvő árai miatt.

Az oktatási eredmények egyelőre az uniós átlag alatt maradtak, és az iskolák közötti nagy eltérések is megállapításra kerültek a jelentésben, ami hátráltathatja a társadalmi mobilitást.

Az egészségügyi eredmények javulóban vannak, de még mindig rosszabbak, mint az uniós átlag. Ez részben az egészségtelen életmódra is visszavezethető, részben pedig az egészségügyi ellátás korlátozott hatékonyságát tükrözi.

Kihívást jelent, mint minden tagországban, Magyarországon is a környezeti fenntarthatóság megvalósítása. Itt néhány elemre szeretnék kitérni. A lakóépületek alacsony energiahatékonysága és a korszerűtlen fűtés egyaránt rontja a levegőminőséget, ami azt mutatja, hogy a felújítási arány növeléséből nagymértékű környezeti és egészségügyi előnyök származhatnak. Az elmúlt öt évben jelentősen nőtt a közlekedésből származó üvegházhatású gázok kibocsátása, és a jelenlegi politikákkal a kibocsátás várhatóan még növekedhet.

A kormány az elektromobilitás előmozdításával kívánja csökkenteni a közlekedésből származó kibocsátásokat a tervek szerint. A zöldtechnológiákkal és a fenntartható megoldásokkal kapcsolatos beruházási igények azonosítása, valamint a megfelelő finanszírozás biztosítása kulcsfontosságú lesz az éghajlat- és energiapolitikai célkitűzések megvalósításához és egy új növekedési modell kialakításához.

A vízminőség és a vízellátás továbbra is aggodalomra ad okot. Magyarország egyelőre a körforgásos gazdaságra való átállás kezdeti szakaszában jár, ezért a 2020-ra kitűzött újrafeldolgozási célok elérése érdekében javítani kell a hulladékgazdálkodást.

Ezekre a specifikus területekre szerettem volna kitérni. Nyilván a jelentés ennél sokkal hosszabb, de azt gondolom, hogy amiket próbáltam belőle idézni, illetve hangsúlyozva kiemelni egyes területeket, a főbb üzeneteket ezzel sikerült megfogalmazni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen nagykövet úrnak a részletes beszámolóját, és most nézzük az érem másik oldalát. Kérem államtitkár urat, röviden foglalja össze, hogy mi a kormány válasza ezekre a megállapításokra.

Balogh László tájékoztatója

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Röviden én is elmondanám, de a nagykövet úr is utalt rá, mert egy kicsi történelmi visszatekintést is adott az egész szemeszterfolyamatra.

Annyit hadd mondjak el, hogy amikor ez elindult 2011-ben, akkor úgy indult, és azóta is ez a fő cél, hogy a gazdaságpolitikai koordináció eszköze legyen a szemeszter, az országjelentés és az ebből fakadó országspecifikus ajánlások. A tíz év alatt elég komoly erőfeszítések történtek abba az irányba, hogy az egyoldalú minősítésből és az egyoldalú értékelésből tényleg a tagállamok és a Bizottság közötti párbeszéd alakuljon ki, és ebben számos olyan lépés történt, ami valóban ezt a párbeszédet próbálta elmélyíteni, intenzívebbé tenni, végül is abból kiindulva, hogy az Európai Unió tagjaként egy hajóban és egy csónakban ülünk, tehát ha a magyar gazdaság jól fejlődik, az érdeke az Európai Uniónak is, és fordítva: az Európai Unió koordinált gazdasági fejlődése visszahat a magyar gazdaságra is pozitív módon.

Ennek az egyik ilyen utolsó, nagyon lényeges fázisa az volt - az országjelentésre rátérve -, hogy idén volt a második olyan alkalom, amikor, mielőtt még publikálta volna az országjelentést a Bizottság és a Bizottság apparátusa, megkapták az érintett országok a saját országjelentésük tervezetét, és ezeket a tervezeteket véleményezni lehetett, észrevételeket lehetett tenni, persze abból kiindulva, hogy maga a jelentés végül is mégiscsak a Bizottság terméke, a Bizottság jelentése, a Bizottság felelőssége alatt jelenik meg.

Azt mondhatom el, hogy nagyjából egyhetes időintervallumot kaptak a magyar hatóságok, és bár ez gazdaságpolitikai jelentés, a Pénzügyminisztérium az, amely koordinálja ezt az anyagot, de valóban, ahogy ez elhangzott, a gazdaságpolitikára, alkalmasint a gazdaságpolitikán túlmutató területekre is kiterjed ez az átfogó jelentés, tehát az egészségügy, a szociális helyzet, az oktatás, az innovációs politika, a versenyképesség és egy sor más kérdés - környezetvédelem, fenntartható növekedés - is részét képezi a tanulmánynak, ami azt jelenti, hogy lényegében talán a Honvédelmi Minisztériumot leszámítva minden más tárcának is szakmai véleményt, szakpolitikai véleményt kell formálnia.

A hosszú bevezető után ezt azért lényeges elmondani, mert ami egy pozitív fejlemény - és ezt mindenképpen jelezni kell -, hogy az általunk tett észrevételeknek durván a felét kezelte a Bizottság, és figyelembe vette részben vagy egészben, tehát ilyen értelemben, ha tetszik, a dialógus minősége, vagy ha tetszik, eredményessége javulni látszik.

Még egy dolgot hadd említsek meg ezzel kapcsolatban, és itt is muszáj visszatekinteni a múlt évre. Ez a párbeszéd-erősítési folyamat nagyjából négy-öt évvel ezelőtt kezdődött el intenzíven. Egyébként a magyar hivatalos vélemény is az ezzel foglalkozó Gazdaságpolitikai Bizottságban mindig az volt, hogy akkor válik ez igazán jó

eszközzé és hatékonyá, ha az ebben megfogalmazott diagnózis, ha tetszik, tehát az elemzés precíz, és a hozzá rendelt terápia - mert természetesen javítanivaló mindig van és mindig lesz - is valószínűleg hatékony tud lenni, ehhez pedig az kell, ahogy a szakzsargon mondja, hogy az úgynevezett political ownership, tehát az azonosulni tudás a javaslatokkal a lehető legnagyobb mértékű legyen. Minél jobban tud egy adott kormány - beleértve a magyar kormányt is - azonosulni a leírt diagnózissal és a javasolt terápiával, a javasolt országspecifikus ajánlásokkal, annál hatékonyabban tudnak ezek a javaslatok a magyar gazdaság és az európai gazdaság érdekében megvalósulni.

Tehát visszatérve erre a dologra, azt láttuk, hogy ez a folyamat elindult. Sajnos a múlt évben láttunk ebben egy törést sok-sok okból, elmozdult a párbeszéd egy erősen politikai irányba, döntően - és nem akarok a részletekbe menni - a jogállamiság és az igazságügyi rendszer aránytalanul nagy és nem megfelelő helyen való kezelése miatt. Ezt azért kellett elmondanom, mert kontrasztban a tavalyi fél évvel azt látjuk, hogy idén ennek a fordítottja történt, tehát kifejezetten a Bizottság, a bizottsági apparátus, a Bizottság vezetői is arra törekedtek, hogy azokat az elemeket, amelyek nem feltétlenül a makrogazdasági koordinációt erősítő vagy a párbeszédet erősítő tényezőként jelennek meg az anyagban, ezeket a megfelelő helyen és ne szükségszerűen az országjelentésben kezeljék, és azt érezzük - és ezt visszafogott optimizmussal és bizakodással mondom -, hogy ebben az azóta hivatalba lépett új Bizottság és új bizottsági tisztviselők is szerepet játszanak, akik mégiscsak egy új ötéves ciklust kezdenek el, és ezt az eszközt, magát az országjelentést, az európai szemeszter eszközét egy hatékony eszközzé, minden egyes tagállammal hatékony eszközzé kívánják használni. Ez nagyon fontos, és ez szerintem - ahogy már nagykövet úr említette - a makrogazdasági elemzésben kifejezetten látszik.

Nem akarok nagy szavakat használni, de talán soha nem volt ebben a tízéves periódusban olyan kiegyensúlyozott és korrekt makrogazdasági elemzés, a magyar gazdaságpolitika eredményeit visszaigazoló elemzés, mint az idejei. Tehát minden, ami a gazdasági növekedésről, a munkaerőpiacról, a fiskális politikáról, az adósságpolitikáról, a beruházásokról, a bankrendszerrel - hogy csak a leglényegesebbeket említsem - szerepel az anyagban, ezek fő elemeiben és fő irányultságában, értékelésében nem nagyon térnek el a magyar kormány hivatalos értékelésétől sem, és azt kell mondjam, hogy azt gondoljuk, az külön pozitív, hogy azokról az eredményekről is, amelyeket az utóbbi 4-5-6 évben a magyar gazdaságpolitika ezeken a területeken föl tudott mutatni, az anyag elismerően szól.

Kiemelném, hogy azt is fő helyen szerepelteti az anyag, hogy a világgazdasági lassulást tekintve, beleértve az európai környezet lassulását is, a magyar gazdaság kifejezetten ellenállt ennek a lassulásnak, és a tavalyi évben is a viszonylag magas, 5 százalékhoz közeli GDP-növekedést tudta tartani, ami egészen különleges Európában, kevés tagállam tudja ugyanezt elmondani.

Tehát a makrogazdasági rész tekintetében minden szempontból azt gondoljuk, hogy egy nagyon pozitív elmozdulás látható, és ilyen értelemben a magyar kormány ezt a fajta gazdaságpolitikai elmozdulást üdvözli, és örömmel veszi, mert azt gondoljuk, hogy a párbeszédet ez a fajta fair, méltányos és kiegyensúlyozott elemzés viheti előre.

Természetesen vannak az anyagban olyan részek, amelyekkel vitáink vannak, de még mielőtt erre rátérnék, nagykövet úr említette azokat a területeket is, ahol a jövőt illetően mindenképpen kritikus a jelentés. Itt hangzott el a kutatás-fejlesztés, az innováció, a képzés-oktatás fontosságának növekedése pont a versenyképesség növelése és a termelékenység hosszú távú növekedése miatt. Ezekkel kapcsolatban azt tudom mondani, hogy alapvetően itt sincs nagyon nagy eltérés a kormányzati megítélés között, hisz ha azt a Magyarország versenyképességét javító kormányzati csomagot nézzük, amely hosszabb távra azokat a stratégiai lépéseket próbálta összefoglalni,

amelyek kifejezetten a magyar gazdaság versenyképességének, termelékenységének növelését célozták, akkor nagyjából ugyanezeket a témákat, ugyanezeket a fő témákat találjuk meg, tehát a fő irányok tekintetében még a kutatás-fejlesztés és innováció vagy éppen a magas szintű szakemberképzés tekintetében sincs ellenzés. Természetesen ezek - evidenciát mondok - nem olyan dolgok, amelyek egyik évről a másikra látványos javulást hoznak, itt pontosan egy középtávú vagy akár hosszú távú javulásról kell beszélnünk.

Tehát azt gondolom, hogy az is egy fontos területe a szűken vett gazdaságpolitikán túlmutatóan, amit most kimond a jelentés is, hogy például a szegénységi helyzet Magyarországon javult. Kifejezetten javult a szegénységi helyzet, mondjuk, egy öt vagy tíz évvel ezelőtti helyzethez képest, és ez öröm. Persze, még mindig nem elég jó, és azt gondolom, ezzel senki sem elégedett, de a javulás tendenciáját maga a bizottsági jelentés is elismeri.

Nőnek a jövedelmi különbségek, ez nem vitás, de a jelentés azt is leírja, hogy persze az Európai Unió szintjén még mindig azok közé az országok közé tartozunk, ahol a jövedelmi különbségek az európai uniós átlaghoz képest is lényegesen kisebbek. Tehát minden viszonylagos, mindenütt van egy folyamat, a folyamatot kell tekinteni, és azoknál az elemeknél, amelyekről pedig előre kell lépni, ott se látunk nagy problémát.

Egy vitás kérdés van a szakmai és a közgazdasági, gazdaságpolitikai területen belül, ahol némileg vitánk van, vitánk lesz az elkövetkező hetekben és hónapokban, amíg az országjelentés, illetve az országspecifikus ajánlások megfogalmazásáig eljutunk, az a passzus, amelyik az agresszív adótervezéssel foglalkozik. Az a sajátossága egyébként az anyagnak, hogy hosszas szakmai viták eredményeképpen a leíró rész egészen, azt kell mondjam, hogy korrekt, meg is állapítja maga az anyag, hogy az agresszív adótervezés tekintetében azok a kockázatok, amelyek más, jelentős országok esetében fönállnak, kevésbé tapasztalható.

Szó szerint idézek az anyagból: „2013-2017 között nem volt számottevő adózatlan jövedelemkiáramlás Magyarországról adóparadicsomok irányába.” Ezzel mi egyetértünk, a mi számaink is ezt tanúsítják. Ugyanakkor egy olyan veszélyre hívja fel a figyelmet, hogy a mi megítélésünk szerint - tehát az agresszív adótervezés kockázata messze nagyságrendileg összehasonlíthatatlanul kisebb, vagy talán nem is létezik olyan országokkal szemben, mint Luxemburg, Írország vagy Hollandia -, tehát magyarul: látjuk azt az erőfeszítést, hogy az anyag igyekszik objektívebb lenni, tárgyyszerűbb lenni, és ez meg is jelenik az anyagban, egy-egy pontnál azonban a végső konklúzió a leíró résznek ezt a fajta következtetését nem szükségszerűen tükrözi, mert ebben a pillanatban úgy érezzük, hogy ugyanabba az országcsoportba vagyunk besorolva, egyfajta stigmával, amelyekben - ami ellen a magyar kormány is fellép, és ellene van - bizony ezt az agresszív adótervezést iparszerűen úzik. Magyarország nem tartozik ide, egy zárójeles megjegyzés. Egy olyan országban, ahol a vállalati, társasági adó 9 százalék, rendkívül alacsony, ez a fajta agresszív adótervezés, ennek az értelme és a költségei - azért ennek is komoly költségei vannak - már nehezen is értelmezhető. Tehát az ilyen társasági adó mellett a beépített ösztönzés vagy ellenösztönzés is sokkal kevésbé jelentkezik, tehát azt gondoljuk, hogy logikailag se föltétlenül ez az elem az.

Ha három gondolatot még szabad elmondanom az országjelentéssel kapcsolatban. Az egyik, hogy természetesen, szemben a tavalyi évvel, amikor volt néhány olyan téma, és ebből különösen az igazságszolgáltatás témája volt az, amelynél olyan országspecifikus ajánlást tettek, amit a magyar kormánynak nem volt módja támogatni - külön megjegyzést és nyilatkozatot kellett tenni a megfelelő fórumon, amikor ennek az országjelentésnek az elfogadása történt -, örömmel láttuk, hogy ennek mind a terjedelme, mind a jelentősége, mind a súlya jelentős mértékben visszaszorult.

Itt nyilván még szakmai viták lesznek az Igazságügyi Minisztérium szakértőinek bevonásával, hogy hogyan lehet ezt pontosítani. Ezzel csak azt akartam jelezni, hogy e területen is látjuk a javulást és azt a szándékot és akaratot, hogy koncentráljunk a makrogazdasági koordináció eszközrendszerére. Az egy más kérdés, hogy a jogállamisági mechanizmusban azokat a vitatott kérdéseket, amelyek egyik vagy másik félnek vitára adnak okot, lehet ott kezelni - valószínűleg ezt nem a Gazdaságpolitikai Bizottságban ülő makroközgazdászoknak kell megvitatniuk -, az egy megfelelő fórum erre.

A következő, amire szerettem volna még kitérni, nagykövet úr említette, hogy a fenntartható növekedés és az ENSZ fenntartható növekedési céljai is megjelennek az országjelentésben. Ez azzal függ össze, ami, ha tetszik, szintén egyfajta új profil felvétele a gazdaságpolitikát illetően, nevezetesen az, hogy minden, ami a fenntartható növekedést, a környezeti fejlődést, a karbonsemlegességet segíti, ez legyen egy fő vezérfonala, ha tetszik, az európai gazdaságpolitikai vonalvezetésnek.

Néhány ENSZ SDG-t, fenntartható növekedési célt kiemel a tanulmány. Az még nem teljesen világos számunkra, hogy mely módszertan alapján, és miért pont ezeket, ahol mint tudjuk, 17 fő cél van és 140 vagy 150 alcél párosul hozzá, egy része igazából csak fejlődő országokra értelmezhető. Tehát itt bizonyos módszertani fenntartásaink vannak, és egy kicsi aggodalmunk, hogy ez, ha túlzott dimenziót ölt, miközben a céllal egyetértünk, hogy ezek fontos célok, félreértés ne essék, de ha ezt pont az európai szemeszterre terheljük, agyonnyomhatja vagy háttérbe szoríthatja az eredeti makrogazdasági funkcióját. A föltétel egyébként, meglepő módon, nemcsak magyar vélemény, hanem a Gazdaságpolitikai Bizottság egészének a véleménye, amit az európai uniós Gazdaságpolitikai Bizottság elnöke az Ecofin számára is mint aggályt, vagy szempontot, vagy figyelmeztetést megfogalmazott.

Végül azt az elemet szeretném megjegyezni, hogy mi magunk várakozással tekintünk a hátralévő néhány hónapra, amelynek a végén, valamikor május folyamán, az országspecifikus ajánlások tervezetei megismerhetővé válnak. Addig is párbeszédbe kívánunk, és fogunk bocsátkozni a Bizottság munkatársaival minden olyan szakmai szinten és témában, ahol további pontosításokat, megértést szeretnénk elérni, esetleg új intézkedéseket szeretnénk bemutatni, gondolok itt például a klímastratégiára, amit időközben a kormány elfogadott, és amelynek nyilván a részletes elemzésére már nem juthatott idő az országjelentés összeállításakor. Tehát egy sor olyan történés menet közben is zajlik, amely mondjuk a jelentés lezárásának pillanatában nem volt olyan, és nem lehetett olyan kiérlelt. Ezeket szeretnénk tudatosítani a Bizottság idelátogató munkatársaival, és mi magunk is kétoldalú konzultációkra, ha egyébként a járványhelyzet ezt lehetővé teszi, akkor Brüsszelbe kiutazunk, és a kollégákkal ezeket a szempontokat egyeztetjük.

Végül azt is szeretném elmondani, tisztelt bizottság, hogy nemcsak itt és most osztottam meg és osztottuk meg a magyar kormány álláspontját, első reakcióit az országtanulmánnyal kapcsolatban, hanem március 3-án Varga Mihály pénzügyminiszter úr is írt egy levelet Valdis Dombrovskis alelnök úrnak, amelyben nagyjából ezeket a gondolatokat, természetesen a politika nyelvezetén, de lényegében ezeket a részben pozitív, részben pedig a további párbeszédet erősítő gondolatokat fogalmazta meg. Tehát azt kell mondjam, hogy nemcsak szakértői szinten, nemcsak szakpolitikai szinten, hanem magas politikai szinten is ezeket az üzeneteket most nemcsak nagykövet úrnak van módom elmondani, hanem Varga Mihály miniszter úr a kollégájának, a témáért felelős Dombrovskis alelnök úrnak is megírta ezeket.

En köszönöm szépen, nagykövet úrnak is köszönöm az együttműködést. A helyi EU-misszióval is egyébként ebben a párbeszédben fontos és szerintem sikeres, hasznos párbeszédet folytatunk, segítséget is kapunk. Nyilvánvaló, hogy az itteni EU-misszió

munkatársai a magyar hétköznapi életben élnek, a magyar valóságot, történéseket, az összefüggéseket sokkal precízebben tudják közvetíteni Brüsszelbe, és ezt meg is teszik. Mi úgy látjuk, hogy az országjelentés végső szövegének kialakulásánál ezek segítettek, ahogy az elején kezdtem, ezt hozzá is akarom tenni, én azt gondolom, hogy az egyik legjobban sikerült, ha nem a legjobban sikerült országjelentést kaptuk idén kézbe, az összes, adott esetben továbbfejleszthető elemmel együtt is. Köszönöm szépen, elnök úr, és ha kérdések vannak, természetesen szokás szerint válaszolok rájuk.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen nagykövet úrnak és államtitkár úrnak a beszámolóját. Az idő előrehaladta miatt röviden csak egyetlen megjegyzést engedjenek meg.

Én kulcskérdésnek látom az elkövetkezendő időszakra a párbeszéd folytatását. Államtitkár úr említette, hogy a dialógus minőségi javulását látja a magyar kormány - mihez képest? Tehát a korábbi jelentésekhez képest ez valóban így van, és ez egy fontos dolog. Az elkövetkező időszak szempontjából is nagyon lényeges, hogy az érintett felek konzultációt folytassanak arról, hogy ki, mit ért és hogyan ért egy-egy fogalom alatt.

Fontosnak tartom megállapítani azt is, hogy valóban, az elmúlt időszak jelentéseihez képest ez egy pozitív, pozitívabb hangvételt üt meg. Valóban, itt a tények azok tények, gazdasági fejlődés és a többi. Tehát számos ponton elismeri Magyarország gazdasági sikereit. És a megjegyzésem lényege, hogy itt az aggályok jelentős része mintha politikai indíttatású lenne. Például a harmadik egységben, amikor megállapítják, hogy az Európai Bizottság jelentése alapján nem valósult meg semmilyen fejlődés például a szociális ellátás területén a szolgáltatási szabályozás, valamint a döntéshozatal átláthatósága révén. Én ezt nem így látom. Nem kívánok vitába bocsátkozni, csak azt kérem az érintett felektől, hogy folytassák ez ügyben a dialógust, ki mit és mi alatt, hogyan érti, mert téves információkhoz juthat ezáltal az Európai Bizottság szakértői gárdája.

Tehát én nagyon-nagyon fontosnak tartom a tények abszolút megismerését, és nyilván én nem kételkedem abban, hogy az országjelentésnek egyfelé kell húznia, hogy az Európai Bizottságnak és a magyar kormányknak is közös az érdeke, hogy jobba tegyék akár a magyar gazdaságot, a magyar demokráciát, satöbbi. Én természetesnek tartom, hogy vannak ellentétek, na de itt egy kicsit kilóg a lóláb, és nemcsak azért, mert ezt olvasom a jelentésben, ebben a konkrét jelentésben, hanem ez volt jellemző az elmúlt nyolc-tíz év alatt sokszor a jelentések megállapításában is.

Tehát én azt kérem az érintett felektől, hogy folytassák ezt a konzultációt, mert nagyon-nagyon lényeges, hogy a megfelelő információ a megfelelő helyre is eljusson.

Tisztelt Bizottság! A vitát megnyitom. Akinek még kérdése van, kérem, most tegye fel! *(Nincs jelzés.)* Valóban, az idő előrehaladt. Több kérdés nincs. Ha van reakció, kérem, tegyék meg. Tessék parancsolni!

Balogh László reagálása

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Egyetlenegy gondolatot, ha szabad, az idő előrehaladtára való tekintettel, elnök úr, és köszönöm szépen a kommentárokat. Az anyag, az országjelentés durván 70 oldalas, és természetesen mi és az összes érintett tárca mondatról mondatra végigolvasta, végigolvassa és tanulmányozza. Azt egy szóval sem lehet állítani, egyébként ritka az olyan tanulmány, amit rólunk írnak és mások írják, ami minden tekintetben pontos, és pontatlanságot nem tartalmaz, tehát értelemszerűen ezeket a pontatlanságokat mi a párbeszéd folyamatában részletesen, fejezetről fejezetre az összes tárca bevonásával

beazonosítjuk és próbáljuk intellektuálisan is, számszakilag is meg statisztikailag is alátámasztott módon helyretenni.

De ezzel együtt azt gondolom, hogy az a törekvés - még akkor is, ha az ilyen pontatlanságok, és nemcsak ez, van benne még néhány pontatlanság, ezek száma lényegesen kisebb, mint a korábbi években, és ezt mindenképpen pozitívan kell értékelni, nem akartam az összes ilyen részlettel a bizottságot terhelni -, természetesen az elkövetkező hetekben, hónapokban a párbeszéd pontosan ezt célozza, hogy ezek a maradék, ha tetszik, félrevezető, véletlenül vagy pontatlanságból félrevezető elemek is a helyükre kerüljenek, és például a jövő évi jelentésben egyrészt az országspecifikus ajánlásokban már ne kapjanak helyet, és ne ez legyen a kiindulási alap, másrészt pedig a következő évi jelentésben ezek tűnjenek el. Ez persze mindig olyan párbeszéd, ahol szakértők, politikusok és közbenső tisztviselők, kormánytisztviselők vitatkoznak egymással, de a folyamat - és ez a dolognak a lényege, és ez akart az üzenetem lenni - jó irányba indult el.

Én azt kívánom magunknak is, a Bizottságnak is, a kormánynak is meg az egész országnak természetesen, hogy ez a trend, ez a párbeszéd, a minőségi javulása a párbeszédnek, folytatódjék, mondjuk, a Bizottság elkövetkező ötéves ciklusában, és akkor van arra szerintem komoly esély, hogy ez a párbeszéd évről évre jobb lesz, és valóban az ajánlások közös épülésünkre szolgálnak. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Parancsoljon, nagykövet úr!

Zupkó Gábor reagálása

ZUPKÓ GÁBOR képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi Képviselője): Köszönöm szépen, igazán csak röviden. Mivel az alapvető cél szempontjából, tehát a gazdasági kormányzás, a gazdasági környezet, a gazdasági kormányzást meghatározó szakpolitikai területeken a főbb vonalakban egyetértés mutatkozik, ezért én nem szeretnék külön egyes témáknak a taglalásába most belefolyani. Vannak területek, ahol lehetnek még továbbra is félreértések, de lehetnek olyan területek is, ahol másképp látjuk a dolgokat, és a dialógus és a vita fenn fog maradni. De mivel a főbb kérdéseket hasonlóan látjuk, azt gondolom, hogy ez egy természetes része egy ilyen széles körű szakmai párbeszédnek.

A szakmai párbeszéd folytatódik, ez egy - hogy mondjam? - szünet nélküli feladata az Európai Bizottságnak és a képviselőnek is, hogy figyelemmel kísérje a szakpolitikai fejleményeket is, ezt a nyilvánosságnak is bemutatjuk; ha jól tudom, közösen fogjuk bemutatni egy konferencián még márciusban. Tehát azt gondolom, hogy jól mutatja a szakmai együttműködésnek a mélységét, hogy közösen mutatjuk be majd az országjelentést, ahol érdeklődők, szakemberek, civil szervezetek is megismerhetik ezt, és a Bizottság elkötelezett, hogy folytatódjon ez a mély és széles körű szakmai dialógus. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen a részvételt. Tisztelt Nagykövet Úr! Államtitkár Úr! Elvárjuk önöket majd jövőre is.

Tájékoztató az Európai Unió nyugat-balkáni bővítésének aktuális kérdéseiről

Közlemény a csatlakozási folyamat javításáról - hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára [COM (2020) 57]

Rátérünk az utolsó napirendi pontunkra: tájékoztató az Európai Unió nyugat-balkáni bővítésének aktuális kérdéseiről; közlemény a csatlakozási folyamat javításáról - hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára. Köszöntöm a napirendi pont

előadóit, Klein András főosztályvezető urat, a Külgazdasági és Külügyminisztériumból, valamint Sinka László főosztályvezető urat, szintén a Külgazdasági és Külügyminisztériumból, köszöntöm őket úgy is, mint a barikád másik oldalán egykor részt vevő munkatársainkat, hiszen az Országgyűlésnek kiváló európai szakértői voltak, most pedig a kormány részéről vannak jelen.

Tisztelt Bizottság! Az EU bővítése legalább olyan aktuális kérdés, mint a többéves pénzügyi keret, és reményeink szerint a horvát elnökség alatt a tavaly megrekedt folyamat új lendületet kap, legalábbis ezt az ígéretet kaptuk. Az Európai Bizottság tagjaként Várhelyi Olivér bővítésügyi biztos a közelmúltban kezdeményezést tett a bővítési folyamat dinamizálása érdekében. Tehát mi már azt önmagában véve egy előrelépésnek látjuk, hogy a bővítésügyi biztos tisztelet Várhelyi Olivér kiváló diplomatánk kapta meg. Ez egy jelzés mindenki számára, hiszen a Bizottság elnök asszonya számára is nyilvánvaló volt az a politika, amit Magyarország konzekvensen az elmúlt tíz évben a Nyugat-Balkán bővítésével letett az asztalra.

Mit várhatunk az új Bizottságtól a bővítés kapcsán, és milyen konkrét javaslatok szerepelnek a csatlakozási tárgyalás kapcsán? Kérem főosztályvezető urakat, hogy röviden tájékoztassanak bennünket, és erre a kérdésre próbáljanak nekünk választ adni. Tessék parancsolni!

Sinka László tájékoztatója

SINKA LÁSZLÓ főosztályvezető (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kapcsolódva ahhoz, amit elnök úr elmondott, azt látjuk már most is, hogy valóban ez a Bizottság aktívabb a bővítéspolitikai területén, mint az előző Bizottság volt. Láttuk azt az elmúlt egy évtizedre visszatekintve, hogy a bővítési politika folyamatosan gonddal küszködött. A magyar elnökség alatt sem volt ez már könnyű, de akkor Horvátország csatlakozása, illetve Montenegróval és Szerbiával a tárgyalások megkezdése, úgy tűnt, hogy kiemeli ezt a politikai területet a másodlagos politikai területek sorából. Én most nem akarok ebbe nagyon részletesen belemenni, de azt gondolom, hogy mindazok az észrevételek, amelyet a Bizottság is megállapított, illetve azt gondolom, hogy én és kollégáim is korábban már itt a bizottságnál is számtalanszor elmondtuk, azok mind valóságok, vagyis a Nyugat-Balkánnak az európai integrációja Magyarország szempontjából egy nemzetpolitikai érdek, gazdaságpolitikai érdek, illetve a határon túli magyarságot érintő érdek is. Úgyhogy tekintettel arra, hogy Várhelyi Olivér biztos úr is itt a bizottság előtt már megjelent, és előadta a Bizottság bővítéssel kapcsolatos terveit, én csak pár pontra szeretnék rámutatni, és természetesen, ha van a bizottságnak utólag kérdése, azokra készen állok válaszolni.

Szeretném egy kicsit megvilágítani először azt, hogy a tavaly októberi időpont miért volt egy kulcsfontosságú pont a bővítéspolitikai szempontjából. Említettem már, hogy a bővítéspolitikai nehézségekkel küszködött, folyamatosan másodlagos politikaként kezelték az Európai Unión belül. Tavaly októberben volt azonban egy olyan pont, amikor alapvetően egy olyan bővítéspolitikai módszertan került megkérdőjelezésre, amely az elmúlt bő egy évtizedben szolgálta ezt a területet. Nevesül Franciaország, illetve Hollandia, Dánia alapvetően megkérdőjelezte azt az eljárást, hogy a Bizottság értékeli, a Bizottság jelentést tesz, és amennyiben a Bizottság úgy gondolja, hogy bizonyos országok készek arra, hogy előrelépjenek a bővítéspolitikai területén, akkor a tagállamok erről pozitív döntést hoznak. Nevesül Albánia és Észak-Macedónia tárgyaláskezdéséről van szó, amely októberben megíusult.

Ezután volt egy folyamat, amelynek során először Franciaország tett le egy javaslatot, non-paper formájában, az asztalra, megjelölve azokat a kereteket, amelyek alapján ő támogatni tudná a bővítéspolitikai továbbvitelét. Majd több tagállami

észrevétel is született, és az Európai Tanács úgy döntött, hogy idén májusig, jelesül a zágrábi csúcsig visszatér a kérdésre. Tehát itt tartunk most.

Láttuk, hogy február 5-én az Európai Bizottság letette a javaslatát az asztalra - ez az a bizonyos közlemény, amely a napirenden is szerepel -, de felhívnám a bizottság figyelmét arra, hogy azóta történt egy másik jelentős előrelépés is. Március 2-án a Bizottság kiadta interim országjelentését Albánia és Észak-Macedónia felkészültségéről. Látjuk azt, hogy mind a két esemény arra fut ki, hogy most ebben a hónapban, március 24-én az Általános Ügyek Tanácsán, illetve az ezt követő Európai Tanácson pozitív döntés születhessen arról, hogy a két országgal a tárgyalások megkezdhetőek. Ezen a ponton szeretném azt elmondani, hogy a tárgyaláskezdés valóban egy jelentős pont kell hogy legyen, ugyanis, ha most nem sikerül a tárgyalásokat megkezdeni, azzal azt gondolom, hogy a bővítéspolitika tartósan a háttérbe szorulhat, és innentől kezdve pedig az elején említett nemzetbiztonsági, nemzetpolitikai, gazdasági érdekeink sérülhetnek. Jelenleg még nem tartunk itt.

Most a hónap végén az Általános Ügyek Tanácsa és az Európai Tanács ülésén reméljük, hogy a két dokumentum fényében a Tanács dönteni tud arról, hogy megkezdődhetnek a tárgyalások.

A harmadik eleme a nagy tervnek, amit azt gondolom, Várhelyi Olivér is vázolt itt, a bizottság előtt is, ez pedig a májusi zágrábi csúcs lenne, ahol pedig egy átfogó gazdaságfejlesztési finanszírozási tervet készül a Bizottság letenni az asztalra, amely valóban kézzelfogható formában jelenítené meg az Európai Unió erőfeszítéseit, hogy ezt az országcsoportot közelebb hozza az EU-hoz.

Most röviden egy pár szót szólnék, de tényleg csak nagyon röviden, magáról a közleményről, tekintettel arra, hogy ez szerepel a bizottság napirendjén. Alapvetően ezzel a közleménnyel kapcsolatban, azt látjuk, két álláspont van, mind a kettő el szokott hangzani vele kapcsolatban. Az egyik az, hogy tulajdonképpen nem tartalmaz új elemeket, a másik pedig az, hogy mégis egyfajta módszertani reformot jelent, és igazából mind a két megállapítás igaz, ugyanis magában a közleményben az elemek, amik benne vannak, korábban is a bővítéspolitika eszkörendszeréhez tartoztak, ugyanakkor mégis egy logikusabb, átlátható struktúrába foglalja ezeket az eszközöket, és ezáltal valóban alkalmas lehet arra, hogy egy új módszertani keretet teremtsen a bővítéspolitikának.

A közlemény alapvetően négy területre épül, vagy négy célt fogalmaz meg. Az egyik a bővítéspolitika hitelesebbé tétele. Ezt úgy igyekszik megtenni, hogy különböző menetredek felvázolását helyezi a középpontba, illetve egy gazdasági reformprogramot ajánl a Nyugat-Balkán országainak.

A második elem a fokozottabb politikai felülvizsgálata a folyamatnak, amely azt jelenti, hogy politikai szinten folyamatos oda-visszacsatolások lesznek. Egy fokozottabb kommunikációt ír elő a tagjelöltek és az Európai Unió között, és tipikusan a legmagasabb szinten is, tehát miniszteri, illetve állam- és kormányfői szinten is lehetőséget próbál biztosítani a folyamatos politikai párbeszédre.

A harmadik eleme a közleménynek az, ami dinamizálná az egész folyamatot, ezek az úgynevezett klaszterek vagy tematikus blokkok a csatlakozási fejezetek szempontjából. Itt, azt hiszem, két dolgot emelnék ki, ami fontos. Az egyik az, hogy az alapvető blokk, az első blokk nyílna meg először és zárulna le legutoljára, ez tulajdonképpen rímel arra, ahogy most zajlik a folyamat, a másik elem viszont - ezt azért emelném ki, mert a francia papír ettől eltérő javaslatot tartalmazott -, hogy lehetőség lenne arra, hogy az egyes blokkok egymással párhuzamosan fussanak, nem pedig egymásra épülnének. Azt gondolom, ez egy fontos különbség a francia javaslathoz képest. A biztos úr is többször hangsúlyozta, hogy amennyiben egy tagjelölt ország felkészült, akár egy teljes blokkot le lehetne zárni egy év alatt.

A negyedik eleme a közleménynek, amit gyorsan említenék csak, a kiszámíthatóság. Ez az a rész, ahol részletezésre kerül az, hogy melyek azok a pozitívumok az eddigiekhez képest, amelyeket az EU a tagjelölteknek adna. Ezek pótlólagos források, illetve hozzáférés EU-s politikákhoz és programokhoz, illetve ebben a részben szerepel az is, hogy melyek azok a szankciók, amelyeket a nem megfelelő előrehaladás esetén az egyes tagjelöltekkel szemben alkalmaznának.

Azt hiszem, elmondtam a menetrendet, elmondtam a tartalmat. A magyar álláspontról tényleg csak két szóban annyit szeretnék mondani, hogy Magyarország ezt a közleményt támogatja, a magyar kormány ezt a közleményt támogatja, és ezt a közleményt, kiegészülve a már említett interim országjelentésekkel, a két dokumentumot alkalmasnak tartjuk arra, hogy ezek fényében a tárgyalások a hónap végén megkezdhetők legyenek a két tagjelölt országgal, Albániával és Észak-Macedóniával. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most megadom a szót Klein fősztályvezető úrnak, a legkiválóbb nyugat-balkáni szakértőnknek.

Klein András tájékoztatója

KLEIN ANDRÁS fősztályvezető (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselő Asszony! Tisztelt Képviselő Urak! Én megpróbálok még rövidebb lenni, mint Sinka László kollégám. Amit politikai szempontból szeretnék jelezni a Balkán szempontjából, az az, hogy jelen pillanatban van egyfajta optimizmus megint a térségben a bővítéssel összefüggésben. Reméljük, ez az optimizmus megalapozott lesz. Itt azt is alá szeretném húzni, hogy túl a bővítési biztos személyén, de ami még ennél is fontosabb, a bővítési biztos kezdeti lépésein túl - ugyanis ő konkrétumokat tett le kvázi repülőrajttal a Bizottság asztalára -, ami még nagyon fontos volt, az a Bizottság elnökének, Ursula von der Leyennek a hozzáállása a bővítés kérdéséhez. Rögtön az elején nagyon pozitív nyilatkozatokat tett. Ez abból a szempontból fontos üzenet, mert ha összehasonlítjuk az elődjével, hogy hogyan indított a balkáni bővítéssel kapcsolatban, azt hiszem, ez egy nagyon lényeges változás.

Szerintem szintén egy nagyon fontos újdonság ahhoz képest, amit korábban tapasztaltunk, hogy a Bizottság elnöke, von der Leyen asszony egyszer beiktatásakor azt mondta, hogy ő szeretne egy geopolitikai bizottságot, és talán most van végre arra esély, hogy például a balkáni bővítéssel kapcsolatban is a Bizottság beáll olyan politikai jellegű döntések mögé, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ez a folyamat tovább menjen.

Bízunk a márciusi pozitív döntésben. Mondanom sem kell, hogy ha valamilyen oknál fogva Észak-Macedónia megint nem kapja meg a tárgyaláskezdéshez a dátumot, akkor az a helyzet áll elő, hogy egy ország, amelyik kötött egy megállapodást, és ennek a megállapodásnak része volt saját nevének a megváltoztatása, ami egy identitáskérdést is érint, tehát ha ez az ország nem kapja meg a tárgyaláskezdést, amely nem tagság, ezt mindig alá kell húzni, tehát azért ezek az országok valószínűleg egy hosszú tárgyalási folyamat elé néznek, de ha nem kapja meg ezt a politikai támogatást egy ilyen döntés után, az egyébként nemcsak Észak-Macedónia számára egy rossz üzenet, hanem az egész Balkán számára és a többi balkáni ország számára is, mert akkor azt az üzenetet hordozza magában, hogy hiába hoztok belpolitikailag nehéz kérdésekben bátor döntést, akkor sem fogtok eredménnyel járni.

Albániáról is csak egy-két mondatot. Az kétségtől tagadhatatlan, hogy mondjuk, bizonyos, az EU számára fontos kérdésekben Albánia felkészültsége még messze van az ideálistól. Azonban itt is figyelembe kell venni, hogy ha valamilyen oknál fogva Albánia nem kapja meg most a tárgyaláskezdéshez a dátumot, különösen, ha Albániát szétválasztják Észak-Macedóniától, amit mi nem támogatunk, akkor Albániát

az Európai Unió gyakorlatilag politikailag vissza fogja lökni Koszovó és Bosznia-Hercegovina mellé. Két olyan államról van szó, ahol az egyiknek több EU-s tagállam még el sem ismeri a létét; Bosznia-Hercegovina pedig gyakorlatilag egy működésképtelen állam jelen pillanatban. Tehát ha mi visszalökjük politikailag Albániát erre a szintre, akkor destabilizálni fogjuk Albániát, és ezzel az a probléma, hogyha Albánia destabilizálódik, az azonnal kihat Koszovóra, azonnal kihat Észak-Macedóniára meg Montenegróra - ezekben az államokban él jelentős számú albán kisebbség -, és ami ezekre az államokra kihat, az azonnal kihat Szerbiára is. Tehát ez egy nagyon negatív forgatókönyv lenne, amit remélem, el fogunk kerülni.

Befejezésként csak annyit említenék a tisztelt bizottságnak, hogy bízva a pozitív forgatókönyvben, de a Balkán nem lenne Balkán, ha az élet olyan egyszerű lenne, hogy márciusban mindent elfogadunk, és akkor minden rendben van. A gond az, hogy van két kérdés, aminek a megoldását nem fogjuk tudni megúszni, hiába jönnek pozitív hírek Brüsszelből vagy bizottsági szintről.

Az egyik a Belgrád-Pristina-párbeszéd kérdése. Itt reméljük, hogy a szerbiai választások után érdemi előrelépés lesz. Tetszik vagy nem tetszik, egy szerb-albán világban *modus vivendi* nélkül a Balkánon soha nem lesz biztonság. A másik pedig a már említett Bosznia-Hercegovina, aminek a működésképtelensége, mint szövetségi állam, kezd ijesztő és szerintünk veszélyes méreteket ölteni. Egy évig nem tudtak szövetségi kormányt alakítani, hogy aztán megalakítsák, de három hét múlva megint blokkolják a szövetségi kormány működését. Tehát Bosznia-Hercegovinában gyakorlatilag kormányzati szinten, szövetségi szinten most már lassan egy éve semmilyen fontos vagy releváns döntés nem születik. És Bosznia-Hercegovina is olyan, hogy ha ott nagyobb feszültségek vagy problémák alakulnak ki, akkor az az egész Balkánra ki fog hatni.

Tehát örülünk a márciusi pozitív döntéseknek, de utána az EU-nak és a nemzetközi közösségnek ezzel a két kérdéssel azonnal foglalkoznia kell. A Balkán stabilitásának fontosságára a görög-török határon mostanában zajló migrációs események, illetve egy újabb migrációs krízis lehetősége, vagy egy nagyobb migrációs krízis lehetősége ismét rávilágít, hogy miért érdeke egész Európának és Magyarországnak is biztonsági szempontból is, hogy tőlünk délre működőképes, integrálódó és stabilizálódó államok működjenek. Köszönöm szépen, elnök úr, és kérdés esetén állunk rendelkezésre.

Az elnök hozzászólása

ELNÖK: Köszönöm szépen, még van pár percünk. Tisztelt Bizottság! Szeretném megköszönni főosztályvezető urak előadását. Úgy látom, hogy Várhelyi Olivér működése már most meghozta azt az eredményt, amit sokan elvártak tőle, rajta keresztül a Bizottság végre egy komolyabb hangot ütött meg a Nyugat-Balkán csatlakozásával kapcsolatban.

Akik figyelemmel kísérték az elmúlt húsz évben az Európai Unió bővítését, mindig nagy kérdés volt, hogy mit kell teljesíteni. És volt egy szakzsargon, amit úgy mondtak, hogy: mozgó célpont. Leginkább ez volt a legproblematikusabb megállapítás, hogy mindig új, új és új feltételeket szabtak az adott csatlakozó országok elé a brüsszeli Bizottságban.

Azonban született nekünk egy fontos dokumentumunk, a maastrichti kritérium vagy kritériumok, ami egykor világosan megállapította számunkra... *(Jelzésre:)* És mondja munkatársam, hogy Koppenhága is, hogy mit kell teljesíteni.

Úgy hiszem, hogy most nagyon lényeges a biztosoknak vagy a biztos úrnak a megnyilatkozása, amiben pontosan meg fogja határozni a reformok ösztönzése érdekében, hogy milyen feltételeket kell teljesíteniük a tagjelölt országoknak a

tovább lépéshez, valamint a polgárok érdekeit közvetlenül szolgáló, világos és kézzelfogható ösztönzőket biztosít majd. Ez nagyon fontos. Végre ez a jövőbeni bővítéseknek egy fontos előrelépését jelenti, jelesül a Nyugat-Balkán szempontjából is. Tehát én nagy reménységgel nézek az új Bizottság működése elé. Itt a bizottságunk nevében is szeretném innen is megköszönni Várhelyi Olivérnek azt a kiváló munkát, amit végzett ez ügyben.

Tisztelt Bizottság! Úgy látom, mindenki az órára néz. Kérdések nincsenek.

Én szeretném megköszönni a főosztályvezető uraknak a részvételt, és kérem, továbbra is kísérjék figyelemmel a Nyugat-Balkán bővítését. Mi, a bizottság biztos, hogy ezt fogjuk tenni.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság következő ülésére 2020. március 23-án, hétfőn 10 óra 30 perckor kerül sor ebben a teremben. A napirendi pontok még egyeztetés alatt állnak.

Továbbá szeretném jelezni, hogy a bizottsági titkárság mostantól a félemelet 82-85. szám alatt érhető el. Lassan befejeződik a költözésünk, és most már tényleg a bizottság nevéhez méltóan fogja európai szinten fogadni az idelátogató nagyköveteket és a bizottság tagjait, ha előfordulnak a félemelet 82-85. szám alatt. Tessenek eljönni, megnézni bennünket majd a jövő hetekben, mert még hadiállapotok vannak. Itt szeretném jegyzőkönyvben is megköszönni a bizottsági munkatársaimnak azt az áldozatos munkát, amit végeznek a tervezéstől a kulimunkán át, hogy valóban egy nekünk megfelelő helyünk legyen, ahová bárkit szívesen elvárunk.

Az ülés berekesztése

Tisztelt Bizottság! Köszönöm a bizottsági tagoknak a megjelenést. A bizottsági ülést bezárom. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 58 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Nánásiné Czapári Judit